

Hidrija 17

ZIMA 2010

Znanje in kompetentnost

O ZNANJU OSEBNO Živko Kavc, Dušan Žgavec in Maruša Slavec

INTERVJU dr. Aleksander Zadel, psiholog

FOTOVOLTAIKA Postavljamo prvo sončno elektrarno

ELEKTRIČNI AVTOMOBILI Inovativna rešitev za avtomobile prihodnosti

KAZALO

V SREDIŠČU

Znanje – konkurenčna prednost	4
»Želim, da bi bilo v Slovenkah in Slovencih več Kekca.«	6
O znanju in kompetentnosti osebnosti	11
Živko Kavc	12
Dušan Žgavec	14
Maruša Slavec	16
Še vedno se učim. Zakaj?	18
Je znanje res bogastvo, ki nam ga ne more nihče vzeti?	20
Še več znanja: ko združijo moči Hidria in poslovni partnerji	22
Drugo leto uspešnega Kariernega kluba	24
Bolje brez hlač na cesto, kakor poslovno nastopiti brez vsake priprave	26
Beremo o znanju in kompetencah	28

SKOZI ČAS	30
------------------------	----

NA TRŽIŠČU

Priklopljeni na sonce	44
Reference Hidrie na področju klimatizacije, gretja in hlajenja	46
Električni avtomobili in Hidriino znanje	48
Avtomobilske tehnologije za zeleno mobilnost	50

INFORMACIJSKE TEHNOLOGIJE

Klik, to je rop!	52
------------------------	----

DRUŽBENA ODGOVORNOST	54
-----------------------------------	----

KENDOV DVOREC

Kendov dvorec – oaza ustvarjalnega miru	58
Počutila sva se kot v pravljici	60

KRIŽANKA	62
-----------------------	----

Helena Pregelj Tušar

Glavna in odgovorna urednica revije
Hidria

Od kod izvira največ vašega znanja? Iz knjig? Šol? Tečajev? Ali od ljudi, ki hodijo vstric z vami skozi življenje? Sama sem se največ naučila od ljudi, s katerimi sem živela, jih srečala zaradi lastne radovednosti ali po »srečnem naključju«. Vse bolj vem: če znamo spraševati, predvsem pa poslušati, nas lahko ljudje, s katerimi živimo – doma, v službi, med prijatelji, na potovanjih, kulturnih prireditvah, predavanjih, v društvih, strokovnih združenjih, pri športnih aktivnostih – izjemno veliko naučijo.

Ko sem ob pisanju prispevkov za novo številko revije Hidria poslušala, kaj vse lahko inovator pove o novih rešitvah, ki jih razvija skupaj s sodelavci, kaj vse lahko izkušen manager pove o umetnosti vodenja, kaj vse se iskri v mislih ustvarjalne sodelavke marketinga, ki svoje delo povezuje s prostočasnimi dejavnostmi in prosti čas posveča delu, sem se prav po otroško čudila njihovi energiji. Z zanimanjem sem prisluhnila in prepričana sem, da boste vi z zanimanjem brali – zakaj se naši sodelavci vse življenje učijo, kdaj smo ljudje pripravljene na spremembe, kaj vse lahko ustvarimo, če združimo moči s poslovnimi partnerji, kako lahko za naravoslovje in tehniko navdušimo že osnovnošolce? Pa tudi – kaj nam pomaga znanje, če ga ne znamo **oznanjati** ali če ga ne znamo **zaščititi**?

Če pomislimo na vse ljudi v Hidrii in vse znanje, ki ga imamo, se zdi, da je Hidria prostran ocean, znanje vseh skupaj pa široko obzorje nad njim. Vznemirljivo je pomisliti, koliko moči se skriva v znanju vseh nas in koliko možnosti imamo, če ga usmerimo v isto smer. Vsi želimo, da bi bila smer prava. Za to pa – kot je v svoji zgodbi povedal inženir strojništva, inovator Dušan Žgavec – nujno potrebujemo pomembno vrlino: **življenjsko modrost**, s katero bomo presojali, ali znanje res uporabljamo tako, da bo dobro in prav za vse nas.

Vsem, ki radi prebirate revijo Hidria, se zahvaljujem za prijazna sporočila, ki nam jih pošiljate. Prepričana sem, da ste skupaj z nami, ustvarjalci revije, ponosni na priznanje, ki smo ga oktobra lani prejeli na evropskem tekmovanju internih glasil FEIEA Grand Prix in s tem dosegli prvo slovensko uvrstitev med najboljše v Evropi. Želim vam, da bi bili po prebiranju nove številke revije Hidria bogatejši vsaj za drobno novo spoznanje. V spoznanju je – znanje.

Nagovor vodstva Hidrie

POMEMBNO JE, DA TUDI V PRIHODNOSTI OHRANIMO TRDNO MEDSEBOJNO ZAUPANJE.

Edvard Svetlik
Predsednik upravnega odbora korporacije Hidria

Andra Krapš Rejc
Predsednica Hidrie FIN

Mag. Iztok Seljak
Predsednik poslovnega odbora Hidrie

SPOŠTOVANE SODELAVKE, SPOŠTOVANI SODELAVCI,

Leto 2009, ki je za nami, je bilo polno izzivov, s predanim delom in odgovornostjo mnogih sodelavk in sodelavcev Hidrie smo jih uspešno premagali. Iz zahtevnih preizkušenj smo se tudi veliko naučili. Spoznali smo, česa vsega – kar si prej verjetno nismo niti predstavljali – smo še sposobni. Vsak posamezno in vsi skupaj. Zavezali smo se, da pridobljenih spoznanj in izboljšane produktivnosti ne bomo več izpustili iz rok ter da jo bomo vztrajno sistematsko izboljševali. V Hidrii smo v letu 2009 naredili vse, kar je bilo v naši moči, da bi ohranili čim večje število delovnih mest. Zmanjšanje števila delovnih mest je bilo bistveno nižje od padca prodaje.

V tem obdobju se je pokazala pravilnost stalnega vlaganja vseh naših rezultatov v nadaljnji razvoj Hidrie. Razpolagamo z izjemnimi razvojnimi kapacitetami, projekti in rešitvami, ki odgovarjajo na izzive prihodnosti, s sodobno tehnologijo in velikim človeškim potencialom, znanjem in kompetencami, ki zagotavljajo naš skupen nadaljnji razvoj. V obdobju, ko je bila težko prizadeta večina naših konkurentov, smo tako ohranili stabilnost poslovanja in pridobili dodatna finančna sredstva za uresničitev strateških načrtov Hidrie, ki bistveno prispevajo k zeleni mobilnosti in energetsko učinkovitim stavbam prihodnosti, s tem pa zagotavljajo tudi visoko kvaliteta delovna mesta.

Okrevanje gospodarstva je trenutno še v veliki meri vezano na proračunske izredne ukrepe in subvencije, ki imajo omejen rok trajanja. V prihodnjem obdobju bo propadlo še veliko gospodarskih družb. Naša ključna naloga ostaja, da to ne bodo naše družbe, da to ne bodo naša podjetja in ne naša delovna mesta. S sposobnostmi, ki smo jih pridobili: biti pripravljeni na vse, delati vsak dan bolje in produktivneje ter si pri tem zaupati, bomo to nedvomno zmogli tudi v času, ki je pred nami. Pomembno je, da tudi v prihodnosti ohranimo trdno medsebojno zaupanje. Le tako se bomo lahko podali na pot in jo skupaj uspešno premagali.

Vsem hvala za velik trud v preteklem letu, za vse, kar smo drug drugemu dali v letu 2009 in za zaupanje, ki naj bo v zahtevnem času pred nami še močnejše!

Hidria in njene vrednote

Avtorica:

Tanja Kenda, direktorica za razvoj in izobraževanje ključnih kadrov v korporaciji

Foto:

Robert Zabukovec

ZNANJE – KONKUR

Čas, v katerem živimo, zahteva stalno pripravljenost na spremembe v prihodnosti. Zato je pomembno, da smo zaposleni primerno opremljeni z znanji in kompetencami za obvladovanje jutrišnjih izzivov. Sodobne tehnologije in novi koncepti dela prinašajo drugačne in hitrejši možnosti učenja. Dejstvo je, da tudi pri procesih učenja in izobraževanja želimo in potrebujemo hitre učinke. Zato v Hidrii tradicionalne pristope v izobraževanju dopolnjujemo z novimi, ki jih omogočajo informacijsko-komunikacijske tehnologije. Te pomembno prispevajo tudi k prihranku časa in denarja.

■ Sodelavke, odgovorne za razvoj in izobraževanje zaposlenih v korporaciji Hidria: Marta Repanšek, Tanja Kenda, Mira Balant in Andrejka Kranjc

SPODBUDNO OKOLJE

Uspešnost in učinkovitost izobraževanj ter usposabljanj v podjetju sta v veliki meri odvisna od odnosa, ki ga imata ob tem okolje in vodstvo družbe. Hidria ima odlične pogoje za pridobivanje novih znanj. To dokazujejo trije inštituti z najsodobnejšo tehnološko opremo, globalna usmerjenost korporacije, povezovanje z domačimi in tujimi institucijami znanja ter usposobljeni sodelavci, ki so motivirani za aktivno udejstvovanje v procesih prejemanja, dajanja in izmenjave znanj. Poleg tega ne smemo spregledati dejstva, da je znanje neprecenljiv kapital in naša konkurenčna prednost, ki ga moramo tudi ustrezno zaščititi.

ZNANJE – NALOŽBA

Pomembna aktivnost v procesu pridobivanja novih znanj in kompetenc je merjenje učinkovitosti in s tem poznavanje ocene vračanja investicije glede na vložena finančna sredstva v izobraževanje. Zaposleni se vse bolj zavedamo, da smo tudi sami odgovorni za svoje izobraževanje in izpopolnjevanje znanja, zato na tem področju postajamo vse bolj aktivni. Trenutno v Hidrii 100 zaposlenim financiramo ali sofinanciramo šolanje in študij ob delu. Investicija v izobraževanje zaposlenih dviga strokovno usposobljenost ter obenem prispeva k strokovni in osebnostni rasti posameznika.

ENČNA PREDNOST

ZAPOSLENI SMO ODGOVORNI ZA REZULTATE

Če želimo ob množici sprememb, ki so se oblikovale v procesu globalizacije, ostati med vodilnimi, morata vrednoti **znanje** in **kompetentnost** postati pomemben del našega zavedanja. Z načrtnim in sistematičnim investiranjem v izobraževanje zaposlene spodbujamo h kreativnemu in inovativnemu razmišljanju ter tako vplivamo na doseganje strateških ciljev Hidrie. Zavedamo se, da znanja, pridobljena skozi šolanja in izobraževanja v preteklosti, zaradi hitrega tehnološkega napredka in socialnih sprememb danes pogosto niso več dovolj konkurenčna. Poleg tega vitka organizacijska struktura sodobnih družb odgovornost za poslovne rezultate še bolj razširja na vse zaposlene. Zato moramo pridobljena znanja in obstoječe kompetence stalno dopolnjevati in nadgrajevati.

VLAGAMO V PRIHODNJE GENERACIJE

Svoj odnos do znanja, pa tudi družbene odgovornosti, v Hidrii dokazujemo z vlaganjem finančnih sredstev in donacij v izobraževalne institucije v okoljih, kjer poslujemo, ter širše. Znanje in bogate izkušnje naših strokovnjakov smo pripravljene deliti že z najmlajšimi generacijami, ki jih do prve zaposlitve čaka še dolga pot učenja. Vendar verjamemo, da je lahko vsak tovrsten stik in kratek vpogled v določeno stroko pomemben korak na njihovi poti do končnega cilja. Vsaka naložba v znanje je namreč dobra naložba za prihodnost.

NOVE GENERACIJE – NOVA ZNANJA

Za Hidrio predstavljajo pomemben vir novih znanj mlajše izobražene generacije, ki svoje izobraževalne procese že v izhodišču začenejo višje na krivulji učenja in tako še hitreje osvajajo nova znanja. Če so mladi pripravljene svoje znanje povezati z izkušnjami strokovnjakov starejše generacije, tako pridobijo dobro osnovo za napredovanje in karierni razvoj. Znanje in kompetence posameznika v kombinaciji z drugimi osebnostnimi lastnostmi omogočajo tudi večjo poklicno fleksibilnost, prispevajo k profesionalni samopotrditvi in nenazadnje omogočajo večjo varnost zaposlitve.

Pogovor z dr. Aleksandrom Zadelom,
doktorjem psihologije, direktorjem Inštituta
za osebni razvoj CAR in predavateljem

»ŽELIM, DA BI BILO V SLOVENKAH IN SLOVENCIH VEČ KEKCA.«

Avtorica:

Helena Pregelj Tušar

Foto:

Robert Zabukovec

Doktor psihologije Aleksander Zadel je direktor Inštituta za osebni razvoj Corpus, Anima, Ratio. Na Fakulteti za management Univerze na Primorskem predava o področjih vodenja, motivacije in čustvene inteligence. Raziskuje na Primorskem inštitutu za naravoslovje in tehnologijo Univerze na Primorskem, v Oddelku za proučevanje zdravja. Domačim in tujim podjetjem, tudi Hidrii, pomaga pri razvoju tehnik vodenja, motivacije, kadrovske politike in razvoja osebnih ter managerskih potencialov zaposlenih.

»Kar v glavi ostane, tega ti nihče ne vzame,« pravi slovenski pregovor. Se ljudje po vašem mnenju dovolj zavedamo vrednosti in trajnosti znanja ali raje investiramo v bolj minljive dobrine?

Sam nerad posplošujem. Poznam ljudi, ki zelo skrbijo za svoj razvoj in napredek tako na osebnem, kot poklicnem področju. Taki ljudje so nam lahko zgled proaktivnosti in odgovornosti do sebe in svojega okolja. Po drugi strani vidim okoli sebe posameznike, ki se zanemarljivo na vseh področjih. Vem, da je ta beseda težka, toda opisuje tiste ljudi, ki se ves čas počutijo žrtve okoliščin in ne znajo, ne želijo ali nočejo stopiti korak iz sebe in narediti nekaj zase. Taki ljudje se pritožujejo, da zanje ne naredi dovolj njihov nadrejeni, njihov delodajalec, da ne govorimo o vladi, državi in podobno.

Poudarjate, da je poleg znanja pomembna tudi kompetentnost. Kaj razumete pod tem pojmom? Kdo je kompetenten človek, sodelavec?

Kompetentnost najbolj preprosto pomeni operativnost. Kompetenten človek je tisti, ki je na določenem področju sposoben dosežati neke cilje. To, da imaš neko znanje, voljo, izkušnje in odnos do neke stvari je šele temelj kompetence. To, da s svojim vedenjem dosežeš cilj, ki si si ga zastavil, pa pomeni, da imaš kompetence na določenem področju. Zagotovo poznate kup ljudi, ki imajo nešteto idej o tem, kako so nekatere stvari nepopolne in kako bi morale biti na tak ali drugačen način drugačne. Taki ljudje pogosto izgledajo kot veliki poznavalci neke stvari. Ko pa jih poprosite, naj to zadevo uredijo, se običajno ne zgodi nič, ker je na njihovi poti preveč ovir, da bi lahko določeno zadevo izpeljali. Če imam kompetenco inovativnosti, potem bom znal razviti inovativno idejo, jo oblikovati in posredovati na tak način, da bo postala operativna. Če bi zgolj tvoril idejo in je ne bi znal materializirati, zame ne bi bilo mogoče reči, da imam kompetenco inovativnosti.

Kaj se lahko odrasli naučimo od otrok? Že na prvi pogled lahko pri najmlajših opazimo bistveno več vedoželjnosti kot pri mnogih odraslih.

Ključna razlika med otroškim načinom dojetja okolja in odraslimi je čudenje. Odrasli se skoraj ničemur več ne čudimo. Vse se nam zdi samoumevno. Navajeni smo, da nas vsakodnevno bombardira nešteto dražljajev, ki nosijo zelo močan čustveni naboj. Vsak dan slišimo nešteto neprijetnih novic, pogosto nas je strah, vedno znova smo nadkom ali čim razočarani. Da bi lahko to prenesli, smo se morali prilagoditi. Seveda to pomeni, da smo izgubili del senzibilnosti, ki je nujno potrebna za čudenje. In če nas ničesar več ne spravi v čudenje, smo otopeli. Otopel človek pa zagotovo ni vedoželjen. Če sem prištejem še vse značilnosti dobrega potrošnika, ki mora biti ravno prav prestrašen, nezadovoljen, naveličan in ne sme videti okoli sebe pravih perspektiv ali izzivov, ni čudno, da so inovativni ljudje redki.

Kakšne vzore smo kot otroci črpali iz pravljic, mitov?

Otroci so izjemno senzibilni za sporočila iz okolice. Pravljice imajo izreden vpliv na domišljijo in oblikovanje podobe o sebi. Otroci se radi poistovetijo s pravljичnimi junaki, še posebej tistimi, ki s svojo neustrašnostjo in iznajdljivostjo premagajo težave. S tega stališča pravljice nosijo izjemno dragocena sporočila. Večina pravljic se začne tako, da ima glavni junak določeno težavo ali izziv, ki jo potem z obilo lastne zvitosti, prizadevanj in dela, seveda pogosto tudi s pomočjo prijateljev, čarobnih bitij in včasih tudi sreče, uspešno razreši. Otroci se na ta način učijo, da so težave in izzivi del življenja, da pa je mogoče večino teh zapletov in izzivov uspešno rešiti. Na ta način se učijo, da so v življenju pomembni pogum, odločnost, predvsem pa lastna aktivnost in pomoč bližnjih. To so seveda le glavna sporočila, med vrsticami posameznih pravljic jih je še nešteto.

Je v Slovenkah in Slovencih več kralja Matjaža, Krpana ali Kekca?

Jaz osebno bi si želel, da bi bilo čim več Kekca. To vas najbrž prese- neča. Vsi vidimo kralja Matjaža kot mogočnega junaka, pogumnega in odločnega vodjo svoje vojske, Martina Krpana zopet občudujemo kot tistega, ki je rešil dunajskega cesarja in cesarstvo Brdavske jeze in zlobe. Oba sta dva od treh slovenskih »supermanov« (tretji je Peter Klepec). Sta mogočna, pogumna in sta vzor moči, odločnosti in uspeha. Mene osebno moti, ker kralj Matjaž sedaj spi. Po dobro opravljenem delu, ko je rešil svojo ljubezen Alenčico iz turškega tabora, je nekoliko zalegel, da si odpočije in sedaj nihče ne ve, kdaj se bo zbudil. Spominja me na utrujenega očeta, ki pride domov iz službe. Tudi on nekoliko »zaleže«, otroci pa morajo biti tiho in ga ne smejo motiti, ker je utrujen. Tudi oni ne vedo, kdaj se bo zbudil in le upajo, da bo to kmalu. Pri Martinu Krpanu pa me moti to, ker je kljub temu, da je izjemen vojščak, neverjetno pasiven. Ves čas se zgolj odziva na dražljaje iz okolja. Ko dobi temeljno vprašanje vsake dobre pravljice: »Kaj si želiš za plačilo?«, kar vidimo cesarja, ki se poslavlja od polovice cesarstva, cesarico, ki gleda bodočega zeta in carično, ki si misli, da bo šla živet na Vrh pri Sveti trojici. In kaj se zgodi? Martin si ne zaželi polovice cesarstva in cesarjeve hčere, s katero bi srečno živel do konca svojih dni. Zaželi si licenco za »švercanje« soli. Za nekaj, kar je že tako in tako počel!

Kekec je prototip pravega junaka. Ves čas je dobre volje, poje in gre skozi življenje lahkinih nog. Medtem pa kot za šalo Pehti ukrade zdravilo za Mojčine oči, pretisiči volka, Bedanca užene v kozji rog in reši Kosobrina. Ne razumem, zakaj nekemu, ki ga ne cenimo, rečemo Kekec in ne Rožle! Kekečev problem je ta, da je otrok in otrok Slovenci ne cenimo. Imamo jih sicer radi, vendar jih – hočeš nočeš – podcenjujemo. Žal.

Zakaj ljudje tako radi delamo »po starem«? Zakaj tako radi odlašamo s spremembami?

Ljudje smo leni in zelo radi odlašamo, saj se bojimo, da bi šlo s spremembo na slabše. Glede na to, da ljudje radi razloge za svojo nesrečo vidimo izven sebe, je razumljivo, da ne čutimo velike potrebe po spremembah svojega vedenja, saj smo prepričani, da bi morali za našo srečo bistveno več storiti drugi kot mi sami. To nas zaziblje v lažno prepričanje, da za svojo nesrečo nismo odgovorni sami. Krivice seveda iščemo povsod. Najbolj priljubljeni so: partner, otroci, šefi, delodajalci.

Po drugi strani smo ljudje precej plašni, kar se tiče sprememb. Ker ne verjamemo, da sta zadovoljstvo in sreča odvisna od naših dejanj, si mislimo, da bomo s spreminjanjem samih sebe koga še dodatno razjezili ali razočarali, kar bo pomenilo, da nas bo imel še manj rad, nas bo še manj spoštoval ali se nam še bolj maščeval. Ti začarani krogi napačnega razmišljanja so zelo močni in krivi za bedo in nesrečno velikega števila ljudi. Prevelikega.

Občutek varnosti in dobiček sta po vaših besedah nujna pogoja za to, da v življenju nekaj spremenimo. Danes marsikdo občuti, da ta dva pogoja v njegovem življenju, pri njegovem delu nista izpolnjena.

Občutek varnosti je čudovito čustvo. Doživljamo ga v izpolnjujočih, sproščenih in ljubečih odnosih. Žal takih odnosov pogosto nimamo niti s svojimi najbližjimi, kaj šele s prijatelji, znanci, sodelavci in nadrejenimi. Najlepše se je spreminjati takrat, ko se počutimo varne in ocenimo, da sprememba tega ne bo poslabšala, raje celo izboljšala. Poskusite se spomniti koga, ki se je spremenil takrat, ko mu je bilo dobro. Takrat običajno vztrajamo v čim bolj stabilnem stanju in se izogibamo sprememb, saj nam občutek varnosti daje ravno stabilnost. Žal živimo v svetu izjemnih sprememb in stalnost je včasih prej kontraindikacija kot res zelena stanje.

Po drugi strani v potrošniški družbi, kot jo živimo danes, dobiček povezujemo zgolj s količino denarja, ki ga imamo na svojem računu. Pozabljamo, da je dobiček v najširšem smislu boljše počutje, večji

občutek pripadnosti, sprejetosti, večja samozavest, občutek lastne vrednosti ali večji občutek svobode. Spremembe se delajo predvsem zaradi teh stvari.

Energijo posameznika primerjate z bančnim računom. Kako motivirati samega sebe, ko smo z energijo v minusu?

Ko smo z energijo v minusu, je najtežje. Takrat seveda nimamo volje. Za voljo pa vemo, da je nujno potrebna, če želimo dvigniti svojo zadnjo plat in narediti nekaj zase. Pogosto se mi zdi, da ne razumemo niti minusa na svojem računu in se zopet jezimo na druge, ker je račun prazen, pozabljam pa, da ga bolj kot naše resnične potrebe praznijo naše nerealne želje. Naš občutek, da nam nekaj pripada, ne izvira iz resničnih potreb ampak iz prepričanja, ki smo se ga navzeli iz revij, televizije in reklam, kjer nas »učijo«, kako bi morali čim bolj učinkovito upravljati. Po možnosti predvsem tam, kjer z upravljanjem varčuješ.

Kaj lahko naredimo v okoliščinah, ki nam niso najbolj naklonjene, da bi živeli bolj srečno in uspešno?

Okoliščine z vidika potreb po preživetju najbrž še nikoli v zgodovini niso bile bolj idealne. Resnične lakote, smrti zaradi pomanjkanja, smrti zaradi bolezni, ki je ni bilo mogoče zdraviti zaradi revščine, je manj. Tam, kjer so take razmere prisotne, moramo vsi pomagati po svojih močeh. Torej, v teh razmerah se večina naših skrbi plete okoli denarja, okoli skrbi, kako bomo preživeli. Ljudje se ne obiskujejo, ker ne želijo biti v zadregi, ker niso nič prinesli. Starši otrokom omejujejo obiskovanje rojstnih dni prijateljev, saj je kupovanje daril za marsikoga predrago in preveč potratno. Polni smo nesmiselnih materialnih skrbi, hkrati pa pozabljam, da gremo na obisk, ker želimo biti v družbi prijateljev, na rojstnem dnevu se veselimo praznika gostitelja in podobno. Sreče ne bomo našli na transakcijskem računu, temveč v odnosih z ljudmi, ki so nam pomembni.

Kaj mislite, da bi se morali naučiti vsi ljudje, da bi bil svet lepši, boljši, prijaznejši?

Naučiti bi se morali, da sreča ni skrita v hipermarketih in trgovskih centrih, niti za zidovi bank in v tiskarnah denarja, še manj v vladnih odločitvah, temveč za devetimi ključavicami naših lastnih strahov, in v zidovih okrog nas, ki smo jih sami zgradili in nam onemogočajo, da bi uživali srečo skupaj z za nas pomembnimi ljudmi.

Za konec priporočilo sodelavkam in sodelavcem Hidrie?

Raje razmišljam naglas, kot priporočam. Vsak bo žal ali na srečo moral sam izluščiti tisto, kar ga bo naredilo za spoznanje modrejšega in vedrejšega. Če bo kdo ob najinem pogovoru ugotovil, kaj bo naredil drugače, ko pride naslednjič domov, ali odide od doma (recimo poljubil nekoga, ki ga že dolgo ni), ali ko se ponovno vrne med sodelavce, smo svoj namen dosegli. Vsi odgovori so v nas samih. Ljudje, ki berejo ta intervju vedo, kaj si želijo, ne jaz.

KAKO DO SISTEMA LASTNIH VREDNOT?

Dr. Aleksander Zadel svetuje, da si vsakdo od nas odgovori na naslednja vprašanja:

- Tri lastnosti, ki bi vam jih pripisala oseba, ki vas najbolje pozna.
- Katero(e) lastnost(i) bi radi prenesli na svoje potomce?
- Pomislite na nekoga, ki ga zelo spoštujete. Katere lastnosti pri njem najbolj cenite?
- Katera je ključna lastnost, ki jo iščete – pričakujete pri svojem partnerju?
- Kakšni ste, ko ste si najbolj všeč?
- Če se pomaknete na konec svojega življenja: katera so bila tri ključna vodila, ki ste jim sledili?
- Naštejte tri stvari, ki bi jih naredili, če bi vedeli, da vam ne more spodleteti?
- Spomnite se dogodka, ko ste bili najbolj uspešni. Kaj ste takrat počeli, kako ste se počutili, zakaj ste bili takrat uspešni?

O ZNANJU IN KOMPETENTNOSTI OSEBNO

Avtorica:

Helena Pregelj Tušar

Foto:

Robert Zabukovec

O znanju in kompetentnosti osebno

Živko Kavs:

»KONKURENTE LAHKO PREHITIMO LE, ČE SAMI DELAMO TUDI TAKRAT, KO ONI MIRUJEJO.«

SPECIALISTI IN VODITELJI

»Znanje je pojem, ki ga je izredno težko opredeliti. Je v vseh nas, vsak pa ga ima izredno malo. Iz večjega prostora kot pogledamo, manj ga je. Ko ta prostor zožimo na gospodarske družbe, v katerih delujemo, je opredelitev znanja za spoznanje enostavnejša. Delujemo lahko, če imamo dovolj specialistov, ki o določeni stvari zelo veliko vedo, in če imamo dovolj voditeljev, ki o veliko stvareh vedo dovolj, da lahko specialiste povežejo v uspešne time. Hidriine družbe ta naboj imajo, sicer ne bi beležili jubilejev ob večdesetletnicah delovanja,« meni Živko Kavs.

OPRAVLJATI SVOJE DELO IN GA IZBOLJŠEVATI

Poudarja, da današnje dinamično okolje od nas zahteva neprestano učenje, tako specialistov kot vodij. Za napredek, ali celo le obstoj družb, moramo razvijati in proizvajati vedno nove izdelke in uvajati vedno nove postopke. Ali kot pišejo avtorji knjige *Journey to lean*: »V tej družbi ima vsakdo dve nalogi: opravljati svoje delo in izboljševati svoje delo.«

Znanje na vseh področjih danes izredno hitro zastara, je prepričan sogovornik. Ker v svoje poslovne predstavitve vedno vključuje zanimive podatke in modrosti, me zanima, ali v »koraku s časom« ostaja zaradi številnih knjig. »Berem premalo,« odgovori: »Ob vsakem dopustu se posvetim novi strokovni literaturi in v veliko letih se nabere kar nekaj knjig. Pri predstavitvah pa je izredno pomembno, da se za vsako pripravimo, dodamo svoj prispevek, sprožimo interes in razmišljanje.«

POLEG ZNANJA TUDI ČUSTVA

Vedno se lahko vprašamo, kaj lahko naredimo sami zase. »Osebno menim, da veliko. Z neprestanim učenjem. Če je pomnilnik nekega področja prezaseden, lahko začnemo odkrivati drugo področje in dejavnost,« poudarja Živko Kavs in dodaja: »Vsako napredovanje v poklicu, ki ga lahko primerjamo s športom, pomeni veliko dela in učenja. Za uspeh so potrebni številni elementi, vendar je znanje, povezano s čustveno inteligenco, prav gotovo odločujoče. Vsi vrstniki, ali konkurenti v športu stalno delajo in trenirajo. Prehitimo jih lahko le, če sami delamo tudi takrat, ko oni mirujejo.«

ČAS NE SME TEČI V PRAZNO

Pogosto se nam zdi, da se svet vrti z izjemno hitrostjo. Ob trditvi, da smo lahko uspešni le, če delamo tudi takrat, ko drugi počivajo, se kar sama zastavijo vprašanja: Kako živeti uravnoteženo? Kako v tako storilnostno naravnanim svetu najti dovolj časa za družino. Kako se izogniti izgorelosti? Živko Kavs odgovarja: »Skozi življenje nas vodi sreča, ki jo moramo negovati. Prag sreče pa je lahko zelo nizek. Ko ga presežemo, smo zadovoljni. Vse je dokaj enostavno, samo čas ne sme teči v prazno, pa je vse lepo uravnoteženo.

Razpoložljivega časa je razmeroma veliko. Če izmerimo čas, ki ga namenimo poklicu, pridemo do zastrašujočih rezultatov. Poizkušajmo narediti pošteno lastno bilanco za aktivnosti na letnem nivoju. Dobimo sliko svojih prioritet. Vsak človek si postavi svoje.

Izgorelost vsakdo začuti kot notranji opomin. Mislim, da je bolj povezana z okoljem, v katerem delamo in samozavedanjem, kot pa z obremenitvami. Vse je v glavi. Ko ugotovimo, da ne gre, nimamo prav veliko časa za odločitev.«

Živko Kavs je podpredsednik poslovnega odbora Hidrie, odgovoren za uvajanje sistema vodenja HLS – Hidria Leadership System. Kot dolgoletni glavni direktor Hidrie AET v Tolminu je leta 2002 prejel nagrado GZS za izjemne gospodarske dosežke, leta 2006 srebrno priznanje za poslovno odličnost ter leta 2008 nagrado za energetske učinkovito podjetje in certifikat za zahtevni avtomobilski ISO TS standard. V času njegovega vodenja je v neposredni bližini Hidrie AET zrasel center znanja – sodoben Hidria Inštitut za avtomobilsko industrijo.

Živko Kavs je svoje znanje v Hidrii AET pridobival in ga posredoval drugim vse od začetka kariere leta 1972 – kot konstruktor, vodja investicij, vodja razvoja in direktor. V tem času je Hidria AET prešla obdobja krize in razcveta. Z zanesljivim vodenjem in predanimi sodelavci se je znal spopasti z vsemi izzivi ter pri tem zorel v izkušenega managerja. Skozi desetletja je spoznaval, da šele širjenje znanja pokaže, kako veliki so oceani neznanega.

O znanju in kompetentnosti osebno

Dušan Žgavec:

»ZA VSAKO RAST V NARAVI JE POTREBEN ČAS. NIČESAR NE MOREMO PRESKOČITI.«

»OTROŠKI VRTEC«

»Ko sem se po končani osnovni šoli odločal za srednjo šolo, bi težko govoril o navdušenju nad tehniko. V ospredju je bila odločitev za smer, ki je s štipendijo obetala poklic, službo in tako možnosti za oblikovanje družine,« priznava Dušan Žgavec. »V srednji šoli pa sem spoznaval skrivnosti strojništva in kljub zahtevnemu programu me je to področje osvojilo.«

Leta 1987 je srečno naključje hotelo, da je bil njegov prvi mentor sedanji glavni direktor Hidrie IMP Klima Ivan Rupnik. »Njegova vizija, odprtost vsemu novemu, izredna delavnost in energija sta bila odlična opora in podlaga za rast mladega 'zelenca',« smeje pripomni sogovornik.

Sledila so leta revolucionarnih novosti in stalnega učenja. Prišli so prvi osebni računalniki in CAD programi, ki so v nekaj letih iz pisarn izrinili vse risalne deske. V teh letih se je oblikovala skupina mladih ljudi, odgovornih za celoten razvoj. Zaradi mladosti in mladostne norčavosti se je skupine prijelo ime »otroški vrtec«. A prav ta vrtec se je bil pripravljen stalno učiti in nemudoma poskusiti vse novosti in ideje. Iz leta v leto se je podjetje širilo, člani »otroškega vrtca« smo si ustvarjali družine. Srednješolsko izobraženi smo svoje znanje širili z visokošolskim študijem ob delu ter vsi tudi uspešno diplomirali. Pridobljene izkušnje, znanje in delavnost so rojevali rezultate. Oblikovale so se opažene in nagrajene inovacije, nekatere med njimi smo tudi patentirali.

EUREKA?

Morda si kdo še vedno predstavlja, da so inovacije stvar hipnega prebliska. V resnici gre za dolgo trajno iskanje najboljše rešitve, potrjuje Dušan Žgavec: »Ideja še zdaleč ni dovolj. Že za idejo potrebujemo široko znanje in izkušnje. Za uresničitev ideje pa je vedno potrebna skupina ljudi, ki to idejo razume in ima pred seboj skupen in jasen cilj.«

HIDRIA INŠTITUT KLIMA

»Otroški vrtec smo že zdavnaj prerasli,« poudarja Dušan Žgavec, ki že četrto leto dela v novem Hidria Inštitutu Klima pod strokovnim vodstvom dr. Erika Pavloviča. Izreden razvoj informacijskih tehnologij je popolnoma spremenil način dela. Z metodami iz preteklosti bi bilo podjetju danes nemogoče preživeti.

PROSTE URE: PESMI IN ZVEZDE

Dušan Žgavec svoje znanje izvirno nadgrajuje tudi v prostem času. Pred leti je aktivno sodeloval pri izgradnji robotiziranega teleskopa za astronomski observatorij Črni Vrh, ki je presejal vsa pričakovanja in prispeval tudi k odmevnim odkritjem. Njegovo veselje je tudi prepevanje. Že 25 let prepeva v cerkvenem pevskem zboru dr. Frančišek Lampe pod vodstvom Katje Bajec Felc. Podobno kot v službi tudi v prostem času preizkuša ideje s področja varčevanja z vodo in energijo. Zadnja pridobitev je solarni sistem, ki ga je vgradil v lastno hišo.

ŠE SE BOMO UČILI

Dušan Žgavec zaključuje: »Kompetence ali usposobljenost, kakor jaz razumem to besedo, so nujno potrebne, da smo pri svoji dejavnosti uspešni in koristni. Morda se včasih to dvoje preveč poudarja, zanemarja pa se vrlina, ki je prav tako potrebna. Mislim na življenjsko modrost, ki ocenjuje, kaj bo za drugega dobro in prav. Gre za odnose in držo, ki presegajo golo znanje in brez njih ne delujejo ne družina, ne druge širše oblike družbenih organizacij.

Za vsako rast v naravi je potreben čas. Tudi z znanjem in izkušnjami je tako. Vse, kar želimo preskočiti, se nam nekoč maščuje. Včasih imam občutek, da mnogi danes kompetenc ne razumejo kot usposobljenosti za opravljanje nalog, pač pa kot pravico do podrejanja ali celo izkoriščanja. Posledično prihaja do krivic in nezadovoljstva. Vsa sodobna znanja, ki naj bi vodila k večjemu zadovoljstvu in napredku človeštva, padejo na izpitu. Vrednote, ki dajejo življenju čar in lepoto, še zdaleč niso sledile napredku na vseh področjih tehnike in medicine. Žal so mnoge celo nazadovale. Očitno se bomo morali še veliko naučiti, mar ne?«

Dušan Žgavec je inovator. Že več kot 20 let je zvest Hidrii IMP Klima, zadnja leta razvojnemu inštitutu, kjer s svojimi sodelavci ustvarja odmevne inovacije. Leta 2006 je za regulacijo variabilnega difuzorja brez dodatne energije skupaj z Andrejem Mohoričem prejel srebrno priznanje GZS za inovacijo. Znanje ga spremlja na vsakem koraku. Kompetence ali usposobljenost, kakor sam razume to besedo, so po njegovem mnenju nujno potrebne, da smo pri svoji dejavnosti uspešni in koristni.

O znanju in kompetentnosti osebno

Maruša Slavec:

»ČE SI S SRCEM PRI STVARI, TE IDEJE LOVIJO VEDNO IN POVSOD.«

PISANJE, OBLIKOVANJE, FOTOGRAFIJE

Maruša Slavec je pred nedavnim zaključila s krožkom kreativnega pisanja, kjer so ženske vseh generacij poskušale biti čim bolj inovativne pri pisanju sestavkov na različne teme. Kot se za tak krožek spodobi, so seveda veliko klepetale ... sem pa tja tudi o knjigah. Sklenile so, da se kmalu ponovno dobijo in še kaj zanimivega napišejo in morda celo objavijo. V Ateljeju 2050, društvu za promocijo in razvoj vizualne kulture, je obiskovala tečaj InDesigna, pri katerem je kot projektno nalogo izdelala promocijsko glasilo za blagovno znamko Perles. Učila se je tudi osnov Photoshopa. »Slednje mi pridejo prav tako v službi, za kakšno »instant« obdelavo fotografije, ki mora hitro do kupca, z veseljem pa tudi doma lepotno obdelam kakšno svojo sliko,« pripoveduje: »Sicer sem mnenja, da je treba oblikovalsko delo vedno prepustiti izkušenim strokovnjakom, a manj zahtevne tiskovine zdaj vseeno v Perlesu pripravimo kar sami.«

AKADEMIJA MLADIH MANAGERJEV

Leta 2007 je uspešno zaključila izobraževalni program Akademije mladih managerjev Hidrie. »Takoj po delavnici pogajanj sem kar malo prestrašila agencijo, s katero smo takrat sodelovali,« se spominja: »Všeč mi je bilo tudi, da sem imela priložnost spoznati družbe znotraj korporacije. Velikokrat pomislim na Insights analizo, s pomočjo katere spoznaš svoje lastne potenciale, kritično ovrednotiš svoj način dela in lažje presojaš osebnosti sodelavcev. Poleg pridobitve različnih poslovnih veščin, sklepanja novih prijateljstev, pa se mi zdi Akademija odličen način notranjega grajenja blagovne znamke Hidria.«

FORMALNA IZOBRAZBA IN IZKUŠNJE

»Za moj poklic formalna izobrazba še zdaleč ni pogoj,« poudarja Maruša Slavec: »Veliko bolj so pomembne izkušnje, ki jih pridobiš s projekti in izkušenimi mentorji.« Študij komunikologije na FDV ji je dal veliko praktičnega znanja. Je ena tistih, ki so bili vse do absolventa zgledni študentje, potem pa jih je čisto preveč navdušilo delo. »Svojo diplomu, doma ji pravijo že »življenjsko delo«, pravkar

zaključujem. Nosi naslov »Upravljanje s korporativno identiteto na medorganizacijskem trgu« in upam, da bom z njo prispevala k dobrobiti Hidrie. Svojo vest preganjam s tem, da si je Tone Pavček za Pesem o zvezdah vzel pet let.«

OD KOD IDEJE?

Maruša Slavec poudarja, da te ideje lovijo vsepovsod, če si s srcem pri stvari. Ob branju knjig, gledanju filmov in jutranjem teku mimo jumbo plakatov. »Najpogosteje pa, kar me vseeno malo zjezi,« smeje dodaja: »med končno sprostivno meditacijo pri jogi, ko ne bi smela misliti na nič.« Tudi v prostem času opazuje oglase in se navdušuje nad idejami, bere članke in naroča strokovne knjige po internetu. Zanimajo jo teksti - kako je kaj napisano, da je prepričljivo, razumljivo in lepo. In kako so ideje vizualno posredovane. »Tudi pohištvo sama sestavljam, vedno s pomočjo Iskre ERO,« pripomni simpatična sodelavka.

Na vprašanje, ali je bilo pri odločitvi za službo pomembno, da je v Hidrii delal njen oče, odgovori: »Pomembno, ker od majhnega živim skupaj z blagovnimi znamkami Iskra ERO in Perles. Tati je velika zakladnica znanja in pozna celo zgodovino našega podjetja. Še zdaj, ko je v pokoju, je pomemben vir vinformacij. Od njega sem se naučila, da je pomembno, da svoje delo opravljaš s srcem in pripadnostjo ter poskušaš odprto sprejemati ljudi, take kot so.«

NAD TEŽAVE Z IGRIVOSTJO

Maruša Slavec ves čas daje vtis, da je tudi težave mogoče reševati na igriv in zabaven način. »V vsaki žalostni ali težavni situaciji je hkrati tudi veliko lepega in igrivega,« pritrdi: »To ne pomeni, da se človek pozhvižga na probleme ali jih ne sprejema z vso resnostjo. Gre le za odločitev - ali boš ob reševanju grenil samega sebe in okolico, ali boš sprejel vse tako, kot je in poskušal iz stresne situacije potegniti tudi kaj dobrega in zabavnega. Nalogo moraš dobro izpeljati v obeh primerih. Sicer pa, če se spomniš, sta me Manica in Sandi Jug na eni izmed naših delavnic označila za škrate. In verjetno se za prave škrate ne spodobi, da po svetu hodijo prav zagrenjeni?«

Maruša Slavec je vodja marketinga v Hidrii Perles. Ima srečo, da opravlja poklic, ki jo zelo veseli in ga ne bi zamenjala. Včasih se pošali, da bo nekoč imela eko kmečki turizem, pa še tega le zato, da bi gradila svojo blagovno znamko. Izobražuje se samoiniciativno, sama krije tudi stroške izobraževanja, pa čeprav pridobljeno znanje s pridom uporablja v službi. Najbrž zato, ker delo v službi popoldne spremeni v svoj hobi, vsa dodatna popoldanska izobraževanja pa razume kot aktivno in zabavno preživljanje prostega časa. Med svoje največje dosežke uvršča uspešen projekt menjave blagovnih znamk v Hidrii Perles, ki je bil nagrajen na Slovenskem oglaševalskem festivalu. Za kampanjo Ptičje hišice, s katero je 400 družin, otrok, mladih in starejših spodbudila h kreativnemu preživljanju prostega časa, je bila skupaj s sodelavko Brigito Fojkar Gašperlin nagrajena s Hidriinim priznanjem za inovacijo.

Sodelavke in sodelavci Hidrie menijo

ŠE VEDNO SE UČIM. ZAKAJ?

Avtorici ankete:

Helena Pregelj Tušar, Tanja Kenda

VINKO BOGATAJ, **Hidria IMP Klima**

Mislim, da je že v naravi človeka prisotna želja po vedno novih spoznanjih. Učenje je pravzaprav proces, ki na nek način traja od rojstva do smrti. Če je to učenje organizirano v obliki raznih izobraževalnih programov, je pot do novih spoznanj enostavnejša in hitrejša. Za ljudi v mojih letih je izobraževanje pomembno tudi zaradi ohranjanja miselne širine in življenjske vitalnosti. Po drugi strani zahteva stalno učenje hiter razvoj na različnih področjih. Z učenjem ohranjamo stik z razvojem stroke. Če nam nova znanja, pridobljena v okviru izobraževanja, koristijo pri opravljanju vsakodnevnega dela, je še toliko boljše.

SIMON OSTROŽNIK, **Hidria Inštitut za** **avtomobilsko industrijo**

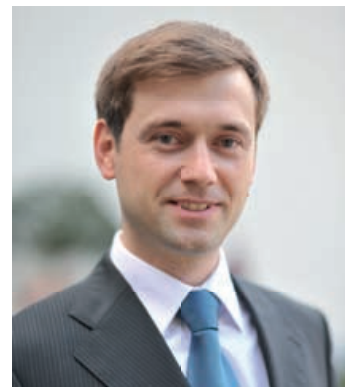
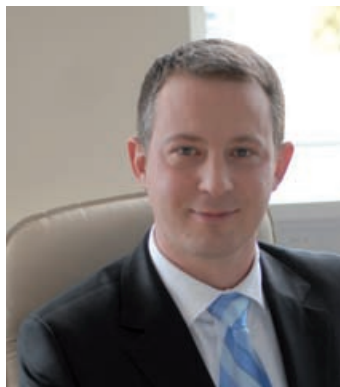
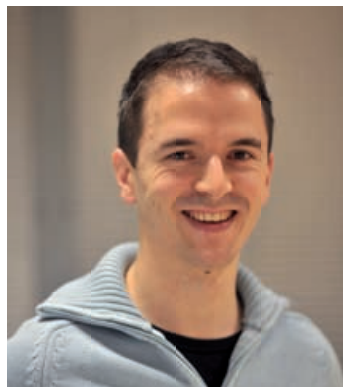
Ja, kdo bi si mislil ... še vedno se učim! Mislim, da bo ta proces trajal še nekaj časa. Rad odkrivam. Z učenjem pridem do novega védenja, spoznavam nove ljudi in nove svetove. Super. Včasih se kakšno stvar učim znova in znova, včasih na lastnih napakah. Spet drugič se učim, ker se moram, pa tudi to ne škodi. Če pa govorimo o šolanju, mi to na prvem mestu predstavlja spoznavanje sveta okoli sebe, pripravo na samostojnost in izpopolnjevanje. Marsikdo bi se strinjal, da za večino stvari v življenju ne potrebuješ dolgoletnega šolanja, zadostuje že zdrava pamet. Vendar pa mora tudi ta zdrava pamet od nekje izvirati. Učenje je zame eno glavnih vodil v življenju. Ker verjamem, da lahko z novimi znanji spremenim svet na bolje – svoj svet in svet ljudi okoli sebe.

Dr. ERIK PAVLOVIČ, **Hidria Inštitut Klima**

Odgovor na navidez lahko vprašanje bi bil lahko zelo težek, vendar je po kratkem premisleku zelo enostaven. Še vedno se učim, ker si želim, ker hočem, ker morem in ker zmorem. Bistvo vprašanja in odgovora tiči v življenjski energiji, ki posameznika skozi življenje vleče naprej. Mislim, da ni človeka na tem svetu, ki si ne bi želel spoznati nekaj novega, vedeti kaj več, živeti boljše življenje, doseči kaj več. Skratka: uživati življenje v vsej možni veličini. Največkrat so lahko prve predstave in izkušnje o učenju negativne, nekaj kar je odveč in nepotrebno, težko in nič kaj veselo, vendar ko enkrat spoznaš, kaj ti lahko novo znanje in izkušnje prineseta boljšega, se želja po učenju samo še stopnjuje in srce bije še z večjim tempom. Edini izziv, ki pri vsej zadevi nastane, je, da si čas v največji meri prilagajamo, da se učimo na vseh področjih in v vseh trenutkih. Učenje ustvarja veselje, zadovoljstvo in razvoj.

Mag. ALID ADILAGIĆ, **Hidria Uniklima:**

Človek, ki želi v korak s časom, se mora učiti in prilagajati spremembam. Z učenjem večamo intelektualni kapital, saj je znanje glavni vir prednosti v sodobnem življenju. Tudi na področju znanja je vse več konkurence. Vse več ljudi se izobražuje in zaključuje visokošolski študij. V takšnem svetu si lahko igralec ali posnemovalec, odvisno od tega, ali se učiš ali ne. Učenje in delo nam morata predstavljati življenjski projekt. Pogosto se sprašujemo, zakaj smo ves ta denar in trud porabili za učenje, a znanje vse to hitro poplača, saj se vanj vedno splača investirati. Življenje je šola, vsak dan se učimo, da preživimo. Kitajski pregovor pravi: »Učenje je kot veslanje proti toku – ali napreduješ ali zaostajaš.« Moje osebno zadovoljstvo je navdušiti druge ljudi za učenje, pa četudi na mojih napakah.

STANKA BEGUŠ,
Hidria IMP Klima

Izobraževanje je del osebnostnega razvoja človeka. Je sredstvo, s katerim človek, poleg fizične kondicije, ohranja tudi umsko kondicijo. Ko znamo to osebno prepričanje povezati s poslovno potjo, je to najboljši način, kako znanje doseči.

INES MOHORIČ,
Hidria Inštitut za materiale in tehnologije

V prvi vrsti se učim zase. Zaradi lastne želje po širjenju znanja, spoznavanju in odkrivanju nečesa novega. V raziskovalnem delu uživam in rezultati mi potrjujejo, da sem sposobna in zmožna za doseganje ciljev, ki si jih postavim. Menim, da je izobrazbo in dar zmožnosti učenja potrebno izkoristiti. In še nasvet: Ne učite se za starše, za učitelje, za dobre ocene in morda za denar. Učite se zase in za svoje sanje. Učite se za svojo prihodnost – takšno, kakršno ste si zamislili. Le kaj bi lahko bil bolj tehten razlog, da ne bi poskusili? Jaz ga ne vidim.

MARTINA MIKLAVČIČ
ŠUMANSKI,
Hidria Rotomatika

Včasih smo že v času šolanja vedeli, kje se bomo zaposlili in kje bomo dočakali pokoj. Danes lahko v enem samem dnevu sprejmemo več pomembnih odločitev, kot so jih naši (stari) starši v celem življenju. Celotna količina informacij in znanja, ki je dostopna človeštvu, se podvoji na vsaki dve do tri leta. Znanje je hrana za našo samozavest in odzivnost na spremembe. Če je pridobivanje znanja naša stalnica, imamo občutek, da nadzorujemo svoje življenje. To, kar je oznanil že Arnold Toynbees v svojem delu o razvoju civilizacije, se vedno znova izkaže za resnično: življenje je sestavljeno iz zaporedja izzivov in odzivov. Stvari se dogajajo in mi se odzivamo. Če se odzivamo učinkovito, postanemo boljši, če se ne odzivamo učinkovito, ne rastemo. Naša sposobnost odzivanja odloča o našem uspehu, in to je hkrati edina stvar, ki jo lahko popolnoma nadzorujemo.

TATJANA BOLČINA KACIN,
Hidria IMP Klima

Velikokrat sem že prebrala, da se nobena stvar ni naredila oziroma zgradila kar na en mah. Tudi ko si načrtamo kilometrsko progo, jo moramo prehoditi po korakih, hišo zgraditi opeko za opeko, znanje pa pridobivati izpit za izpitom. Trenutne razmere nas usmerjajo k vseživljenjskemu učenju. Znanja so nujno zlo, če želimo rasti navzven in sami v sebi. Za vsako stvar si je potrebno vzeti čas. Časa je dovolj, le znati si ga moramo razporediti; tudi za študij. Motivacijo za učenje lahko razumemo tudi kot premagovanje strahu. Pogosto se sprašujemo, ali življenje za prihodnost uničuje sedanost? Ni dobre žetve brez trdega dela skozi celo leto. Tudi ni dobrih rezultatov brez nenehnega izobraževanja. Motivacije za učenje mi tako nikoli ne zmanjka. Vsak nov problem, s katerim se spopadam pri vsakodnevem delu, mi je nov izziv in ne breme. Brez pomislekov in zadržkov sem se po uspešnem zaključku visokošolskega študija vpisala na magisterij. Ni mi žal.

BENO GOLJA,
Hidria IP

»Le kaj mi je tega treba bilo?« se pogosto sprašujem, ko sem v stiski s časom in tik pred izpitom. Pa vedno na koncu privre iz mene zaključek: »To je investicija v tvojo prihodnost in investicija tistega, ki mi to omogoča – mojega delodajalca.« Vsakomur, ki ima možnost izobraževanja ob delu, svetujem, naj ga izkoristi. Pa ne samo zaradi možnosti napredovanja na delovnem mestu oziroma zaradi boljše plače, temveč zaradi svoje osebne rasti in širjenja obsega svojega znanja. Več znanja kot imam, bolj prihajam do spoznanja, da je to, kar poznam, le delček celote. Nezanega pa je še veliko več. Z izobraževanjem sem pričel pred šestimi leti. Bil sem mizar, nato sem se prekvalificiral v strojnega tehnika in nadaljeval z visokošolskim študijem strojništva. Do konca študija me ločijo še najmanj tri leta, pa vendar ugotavljam, da mi po vseh teh letih študija čas ob mnogih prebitih večerih in nočeh ob knjigah hitro mineva in da je bil to pametno izkoriščen čas.

JE ZNANJE RES BOGASTVO, KI NAM GA NE MORE NIHČE VZETI?

Avtorica: **Tanja Mohorič**
Foto: **Robert Zabukovec**

Patentiranje je zaščita lastnega znanja pred možnostjo, da bi konkurenca s kopiranjem prevzela naše tržne deleže. S patentiranjem tako preprečimo, da bi kdorkoli lahko uporabljal naše rešitve v državah, v katerih je patent prijavljen. V inovativno naravnani Hidrii je zato skrb za intelektualno lastnino eno od strateških področij, ki mu namenimo veliko pozornosti. Pravkar uvajamo v prakso Hidriin model upravljanja s patenti, ki je del celovitega pristopa k področju intelektualne lastnine. Z njim bomo natančno opredelili pravila patentiranja, postopek ocenjevanja inovacij za odobritev patentne prijave in same kriterije, po katerih se bomo odločali o smiselnosti in ekonomski upravičenosti patentiranja. Za področje intelektualne lastnine je v Hidrii odgovoren **Miloš Šturm**, ki je za revijo Hidria predstavil zaščito patentov, blagovne znamke ter znanja o izdelkih, tehnologijah in materialih.

Kako v Hidrii ščitimo inovacije?

Inovacija je uporabna novost, ki kupcu prinaša rešitev njegovega problema in je tudi tržno sprejeta. Kadar v razvoju izdelka pridemo do bistveno nove rešitve, ki je na trgu še ni, hkrati pa vemo, da imamo na tem področju močno konkurenco, je seveda izum smiselno zaščititi s patentno prijavo. Med inovacijami so tudi rešitve, za katere vemo, da jih konkurenca ne more kopirati, ker so skrite v izdelku ali ker s hitrim vstopom na trg in stalnimi izboljšavami toliko prehitimo konkurenco, da patentna prijava ni več smiselna.

Kako poteka prijava patenta?

Postopek patentiranja je izredno dolgotrajen. Nujen pogoj je seveda izvirna rešitev, za katero smo prepričani, da bo povečala našo prodajo, dodano vrednost ali prepričala nove kupce. Po odločitvi o smiselnosti patentne prijave se najprej v sodelovanju s strokovnjaki slovenske patentne pisarne izdelata patentna prijava, ki nas eno leto ščiti pred kopiranjem. V tem času se odločimo za mednarodno patentno prijavo na mednarodnem patentnem uradu.

Kakšni so stroški?

Stroški patentne prijave v Sloveniji so zanemarljivi, prava zgodba se začne na mednarodni ravni. Zaščita patenta je namreč potrebna za vsako državo posebej. Celoten strošek patentiranja je tako odvisen od števila držav, v katerih želimo patent prijaviti. Prijava patenta skupaj s potrebnimi prevodi znaša okoli 5.000 EUR na državo, k temu je potrebno dodati obvezne stroške vzdrževanja patenta za naslednjih 10-15 let. Okvirno lahko rečemo, da prijava vsakega patenta od podjetja zahteva investicijo v višini 50.000 do 100.000 EUR.

■ Miloš Šturm, podpredsednik poslovnega odbora Hidrie

Koliko patentov imamo v Hidrii?

V Hidrii imamo trenutno 18 patentnih prijav, ki nas ščitijo pred zlorabo in kopiranjem s strani konkurence za čas do odobritve patenta. Strojnikovski mednarodnega patentnega urada namreč vsako patentno prijavo skrbno proučijo glede možnosti obstoja enake rešitve kjerkoli v svetu. Zaradi tega so postopki odobravanja patentov izredno dolgi in običajno trajajo več let.

Kako v Hidrii ščitimo blagovne znamke?

Blagovne znamke pomenijo prepoznavnost izdelka na trgu in jih je potrebno registrirati pri nacionalnih uradih za intelektualno lastnino. Blagovna znamka Hidria je registrirana v 56 državah, kjer prodajamo naše izdelke. Poleg Hidrie imamo registrirane tudi blagovne znamke Iskra ERO, Perles, GIF ter vse blagovne znamke, ki smo jih uporabljali v preteklosti, zdaj pa jih združujemo ali smo jih že združili v enotno blagovno znamko Hidria: IMP Klima, Rotomatika, AET.

Kakšne težave lahko nastanejo, če blagovne znamke niso ustrezno zaščitene?

Predvsem pri izdelkih, ki so na policah v trgovinah, je prepoznavnost osnovni pogoj za uspešno prodajo. Spomnimo se primera: ko je Iskra d. d. začela prodajati električno ročno orodje pod blagovno znamko Iskra, so mnogi mislili, da kupujejo kvalitetno ročno orodje, narejeno v Kranju. Šele ko so ga prinesli na popravilo v naš servis, so spoznali, kaj so v resnici kupili. Zmeda, ki je nastala na trgu – ne le v Sloveniji, temveč tudi povsod, kjer je Iskra ERO prepoznavna blagovna znamka – nam je povzročila ogromno škode, ki jo lahko ocenimo na več milijonov evrov.

■ Eden od Hidriinih patentov je valovita geometrija lopatice aksialnega ventilatorja, ki jo je razvil Vlado Schweiger ter leta 2008 zanjo prejel zlato priznanje Gospodarske zbornice Slovenije za inovacijo.

ŠE VEČ ZNANJA: KO ZDRUŽIJO MOČI HIDRIA IN POSLOVNI PARTNERJI

Avtorja:

Helena Pregelj Tušar,
Miloš Šturm

V današnjem globalnem svetu nobeno podjetje ni »osamljeni jezdec«. Povezovanje, prav na področju znanja, postaja vse pomembnejše za ohranjanje in povečevanje konkurenčnosti. Zdrževanje kompetenc in oblikovanje zaveznih odnosov povezanim podjetjem prinašata konkurenčne prednosti, nova znanja, omogočata razvoj in ustvarjanje trendov. Hidria kot aktiven partner sodeluje pri številnih medpodjetniških projektih. O izkušnjah, ki jih prinaša tovrstno povezovanje, smo povprašali Hidriine poslovne partnerje.

Andraž Legat, **Zavod za gradbeništvo**

Sodelovanje Hidrie in ZAG že od nekdaj poteka dobro. S projektom MAKSI smo dejansko le nadgradili naše dosedanje sodelovanje. Na osnovi dobrih izkušenj in medsebojnega zaupanja se nam sedaj odpirajo še nekatera nova področja. Že ob začetku skupnega projekta je bila pomembna izmenjava osnovnih idej in izkušenj. Razvoj koncepta in projekta samega pa je izhajal iz praktičnega znanja Hidrie, ki je bilo z naše strani nadgrajeno s teoretičnim poznavanjem področja in dopolnjeno z obvladovanjem merilnih postopkov in simulacijskih tehnik. Glede na moje poznavanje mednarodnega okolja bi si upal trditi, da je medpodjetniško sodelovanje ključni pogoj za dolgoročni razvoj in s tem tudi za preživetje slovenskih podjetij. V mislih imam predvsem dopolnjevanje industrijskega znanja in izkušenj z znanjem ter mednarodnimi izkušnjami raziskovalnih inštitucij. Prepričan sem, da ZAG z znanjem in idejami svojih raziskovalcev lahko uspešno dopolni znanje in izkušnje strokovnjakov in razvojnikov Hidrie.

Miloš Ebner, MBA, **direktor razvoja in projektive v Trimu:**

V podjetju Trimu že vrsto let verjamemo v dobre partnerske odnose in sodelovanje pri prenosu znanja kot enega ključnih vzvodov uspešnega razvojnega procesa. S Hidrio poslovno sodelujemo že vrsto let, zelo pa nas veseli, da smo v zadnjem času intenzivirali naše sodelovanje prav na področju razvoja. Razvojni projekt MAKSI, katerega cilj je ustvariti nove inovativne modularne sisteme za aktivne stavbe, je zelo dober primer, da je konkretno in ciljno usmerjeno sodelovanje dveh inovativnih in razvojno usmerjenih podjetij, kar Hidria in Trimu nedvomno sta, lahko izjemno dobrodošlo in je najboljša pot do uspeha. Na tem projektu uspešno izmenjujemo, ne samo znanje in izkušnje, ampak tudi krepimo medsebojni partnerski odnos, kar povečuje možnosti uspešnega končanja, ne le tega projekta, ampak odpira velike možnosti tudi za nadaljnje uspešno sodelovanje in nove projekte ter posledično nove, konkurenčne produkte in storitve za naše kupce.

Peter Miklavčič, udis, **tehnični direktor v Krki:**

Hidria in Krka razvojno sodelujeta že dobro desetletje. V tem času je bilo s Hidriinimi rešitvami opremljenih več Krkinih objektov, namenjenih proizvodnji tablet in zelenih zdravil, logističnemu in skladiščnemu centru, raziskovalnemu centru, raznim obratom, linijam, laboratorijem. Potrebe in zahteve Krke so bile različne, od tako imenovanih »klasičnih« rešitev sistemov za klimatizacijo objektov, prezračevanje čistih prostorov in požarne varnosti, do specialnih rešitev, pri katerih gre za izredne zahteve zaradi prisotnosti različnih zmesi kemikalij, eksplozivnih materialov ali strupenih hlapov. Na tem mestu smo se povezali z različnimi strokovnjaki, tudi specialisti iz Hidrie. Proces sodelovanja je temeljil na različnih tehnoloških nivojih, od razvoja, testiranja, certificiranja, do vgradnje in zagona naprav, ki morajo delovati stoodstotno. V preteklosti smo se najprej obračali na tuje dobavitelje, zdaj pa poskušamo najprej uporabiti domače znanje. Tisti, ki znate to priložnost izkoristiti doma, ste zagotovo uspešni tudi drugje.

**Robert Ribič, univ.dipl.ing.,
izvršilni direktor programa
Odkovki v Uniorju:**

Unior je v domačem okolju poznan predvsem kot proizvajalec kvalitetnega ročnega orodja in ponudnik turističnih storitev na področju Zreč, Rogle in Krvavca. Večini Slovencev pa je manj poznan tisti drugi del Uniorja, ki se že desetletja uveljavlja na trgu dobaviteljev avtomobilske industrije in pri tem žanje dobre rezultate.

Cilj projekta FOKKS, pri katerem sodelujemo s Hidrio, je fleksibilna obdelava komponent krmilnega sistema vozil. Unior kovačnica letno odkuje več kot 20 milijonov teh izdelkov in je že nekaj let največji proizvajalec tovrstnih odkovkov v Evropi. Projekt FOKKS se odlično sklada z našo strategijo rasti na tem področju in ob dobrem sodelovanju s Hidriinimi strokovnjaki lahko vsi veliko pridobimo. V projektu s Hidrio sodelujemo večplastno. Pohvalim lahko strokovnost vašega tima. Brez dobrega dopolnjevanja in občutka za delo v timu nam ne bi uspelo pridobiti tako visoke ocene projekta, pri tem pa se seveda nadejamo tudi dobrih rezultatov ob zaključku. Tudi v bodoče ocenjujem, da so takšna medpodjetniška sodelovanja nujna. V to nas sili trg, ki od dobavitelja pričakuje vse kaj več kot samo dobavo, skladno z naročilom. Kupca danes razvijamo s kompletnim servisom, pri čemer najbolj šteje znanje, ki povečuje konkurenčnost vseh.

**Dr. Frank Beste,
direktor programa za električna vozila in razvoj rešitve
»range extender« v inštitutu
AVL:**

Inštitut AVL, jaz sam pa še prav posebej, zelo ceni tesno sodelovanje s predano in strokovno ekipo iz Hidrie. Navdušen sem nad dejstvom, da lahko Hidriini strokovnjaki sami natančno opredelijo, oblikujejo, izdelajo in v celoti preizkusijo nove rešitve, vključno z vso elektroniko in sistemi za podaljšanje dometa.

To je bilo ključnega pomena za tako hitro izdelavo prototipa generatorske enote za podaljšanje časa vožnje in dosega električnih avtomobilov.

Mislím, da sta strokovno znanje inštituta AVL pri razvoju sistemskih rešitev in načrtovanju motorjev z notranjim izgorevanjem ter Hidriino znanje na področju proizvodnje v kombinaciji z rednimi koordinacijskimi delavnicami, najboljša osnova za hiter napredek razvoja in kakovostne rezultate.

Predvsem zaradi novih izzivov razvoja hibridnih pogonov je popolnoma jasno, da je tesno sodelovanje med različnimi ključnimi področji, kot so na primer: elektronika, strojništvo, razvoj motorja z notranjim izgorevanjem, kemija, sistemska integracija in programska oprema, ključ do uspeha.

**Edo Bahč, udis,
projektant strojnih instalacij,
Bahč d. o. o.**

Hidria in naše podjetje sodelujeta pri več projektih. Energetsko učinkovite rešitve, ki smo jih realizirali skupaj s strokovnjaki Hidrie, so vgrajene v poslovni objekt Kostak v Krškem, kjer iščemo rešitev za nadgradnjo obstoječega sistema ogrevanja in hlajenja s Hidriinimi napravami ter povezavo v centralno nadzorni sistem. Drugi projekt, ki je predstavljal pravi razvojni izziv, je bila rešitev za poslovno stavbo Primorja d. d. v Ajdovščini. Ustvarili smo sistem, ki omogoča, da se ob vpihovanju zraka najbolj kritičen prostor ne pregreva. Tako je v klimatsko napravo z indirektnim adiabat-skim hlajenjem implementiran hladilni agregat z direktno eskpanzijo, z možnostjo dogrevanja svežega zraka z odpadno kondenzacijsko toploto. Klimatski napravi sta povezani v centralno nadzorni sistem. Stalne meritve kažejo, da sistem uspešno deluje. Pri zahtevnih projektih je bistveno, da se s pravilnim pristopom poišče rešitev, ki zaživi in pravilno deluje.

DRUGO LETO USPEŠNEGA KARIERNEGA KLUBA

Avtorica:

Tanja Kenda

Foto: **Robert Zabukovec**

Osnovna šola Idrija, korporacija Hidria, Gimnazija Jurija Vege Idrija ter Informacijski izobraževalni in svetovalni center Izida v šolskem letu 2009/10 nadaljujejo projekt *Karierni klub* v Osnovni šoli Idrija. Oktobra lani so potekale prve delavnice s področja strojništva in elektrotehnike, v nadaljevanju programa se sodelovanje širi še na druga naravoslovna področja. Sodelujoči partnerji s programom *Kariernega kluba* osnovnošolcem zagotavljajo informacije in izkušnje, s pomočjo katerih bodo lahko premišljeno, zavestno in samostojno sprejeli svojo prvo poklicno odločitev. Za vse starejše osnovnošolce, posebej za člane *Kariernega kluba*, partnerji organizirajo promocijo poklicev in poklicno vzgojo z motivacijskimi predstavitvami, delavnicami za razvijanje interesov in načrtovanje kariere ter spoznavanjem poklicev v praksi. Podobno kot v šolskem letu 2008/09, ko je projekt potekal prvič, so k sodelovanju v programu poleg otrok povabljeni tudi starši.

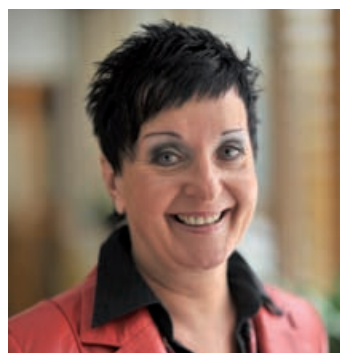
Mag. Nikolaja Munih, ravnateljica Osnovne šole Idrija

Menim, da je *Karierni klub* izjemno pozitivna oblika sodelovanja med sodelujočimi partnerji. Preko sodelovanja je učencem, poleg pridobivanja informacij, omogočeno neposredno spoznavanje poklicev iz gospodarskega sektorja ter tudi intenzivnejše in poglobljeno usmerjanje mladih v poklice, s katerimi bodo sami aktivno vstopali na delovni trg. Stik med strokovnjaki-mentorji iz neposredne prakse z učenci je posebna dodana vrednost tega sodelovanja, ki je obenem tudi z vidika šole in dela, ki ga opravljamo pedagoški delavci, pomembno. V pedagoškem okolju to pomeni tudi prehitvanje prakse pred teorijo - minister za šolstvo in šport nam je namreč prav na nedavnem posvetu ravnateljev posebej govoril o pomembnosti sodelovanja, ki tukaj v Idriji že teče tudi v praksi.

Nevja Felc, pedagoginja in vodja projekta v Osnovni šoli Idrija

Karierni klub učencem omogoča aktivno teoretično in praktično pridobivanje znanja. Poleg pridobivanja znanja je zelo pomembno, da se z vključitvijo v projekt izboljšuje komunikacija med otroki in odraslimi. Nekateri učenci ob vključenosti v *Karierni klub* izboljšajo svoj učni uspeh in samopodobo. *Karierni klub* nudi možnost spoznavanja poklicev, kar je pri kasnejšem odločanju za izbiro poklica izjemnega pomena. Otroci se v delovnem okolju v Hidrii naučijo odgovornosti in reda, spoznavajo tudi srednješolsko okolje. Pri projektu je zelo pomembna tudi vključenost staršev, ki sodelujejo pri usmerjanju in odločanju svojih otrok.

Borut Hvalec, direktor Gimnazije Jurija Vege Idrija

Z udeležbo v *Kariernem klubu* otroci in njihovi starši na zanimiv način dobijo veliko neposrednih informacij o značilnostih in posebnostih vrste tehničnih in naravoslovnih poklicev, možnostih izobraževanja in zaposlovanja. Poleg tega se lahko otroci tudi preizkusijo v spretnostih, ki jih posamezni poklici zahtevajo, ob tem pa dobijo celo osnovna praktična in teoretična znanja. Ko se bodo pred prehodom iz osnovne v srednjo šolo spraševali o svojih poklicnih interesih, jim bo pot do odgovora bistveno lažja, saj bo temeljila tudi na podlagi izkušenj, pridobljenih v *Kariernem klubu*. Mnenja sem, da je taka oblika dela kvalitetna nadgradnja dosedanjega sodelovanja med Hidrio, osnovno šolo in Gimnazijo Jurija Vege Idrija in bo zagotovo prispevala k izboljšanju izobraževalnega procesa in posledično k zaposlovanju kvalitetnejšega, strokovno bolj usposobljenega kadra.

■ Denis Štremfelj na eni od delavnic

Andrejka Rupnik, vodja projekta v Hidrii Rotomatika

Karierni klub je super zadeva. Otrokom daje možnost, da to, kar poslušajo in se učijo, vidijo v praksi. Klub je malce drugačen način spoznavanja poklicev, saj učenci zelo aktivno sprejemajo informacije. Hkrati spoznavajo ljudi, ki opravljajo te poklice, poskusijo marsikaj narediti sami, imajo možnost videti procese v podjetju. Pri tem se celo zabavajo, za kar so najbolj zaslužni naši mentorji, ki skušajo na razumljiv način otrokom približati tehnične vede. Učenci so postavljeni v različne, starostno mešane skupine iz različnih paralelnih razredov, v novo okolje in med nove ljudi. Znajdejo se zelo dobro. V vseh pogledih so za vse nas, sodelujoče, to dobre izkušnje. Ponosni smo, ker smo vključeni v projekt, ki je tako dobro zaživel, pa tudi na to, da lahko otrokom nudimo informacije, s katerimi se bodo lažje odločili za svojo poklicno pot. Vse pohvale mentorjem, ki so se pogumno lotili projekta in ga uspešno izpeljali.

Denis Štremfelj, mentor na področju strojništva v Hidrii Rotomatika

Program v Hidrii Rotomatika je zasnovan tako, da učenkam in učencem na čim bolj enostaven način prikaže področje strojništva v praksi. Le tako lahko spoznajo svoje prve interese in sposobnosti, ki jim bodo v prihodnosti pomagali pri pravilni poklicni usmeritvi. Kot eden izmed mentorjev lahko rečem, da sem z delavnicami zelo zadovoljen, saj se že po odzivu otrok vidi, da je projekt dobro organiziran in izpeljan.

■ Damjana Berdajs z udeleženci Kariernega kluba.

Damjana Berdajs, vodja projekta v Hidrii IMP Klima

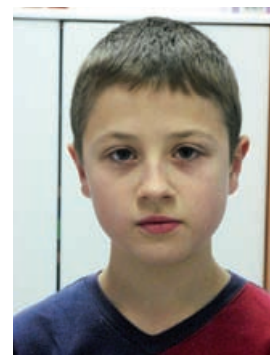
Vsi učenci, ki so se udeležili Kariernega kluba, so bili z delavnicami zadovoljni, kar se je videlo že na njihovih obrazih. Prijetno je, ko vidiš, s kakšnim žarom mentor razlaga učencem o delovanju robota, oni pa z zanimanjem poslušajo in sprašujejo. Otroci si tako veliko lažje predstavljajo, kaj v službi dela strojni tehnik, elektrotehnik, oblikovalec kovin, mehatronik operater, inženir strojništva ali inženir elektrotehnike. Morda se zato tudi nekoliko lažje odločijo, na katero srednjo šolo se bodo po končani devetletki vpisali. Nobeno predavanje, ogled, obisk, slika ne morejo nadomestiti dejanske izkušnje, ki jo otroci pridobijo na delavnicah. Tudi starši so se letos lahko prepričali, da otroci radi hodijo na delavnice in da so zanje zelo koristne. Sodelovanje pri projektu Kariernega kluba je v veselje učencem, mentorjem in meni.

Martina Menard, mama Žana, ki se je udeležil delavnic Kariernega kluba

Mislím, da otrok v zadnjem letu osnovne šole nima realnih pričakovanj in želja glede zaposlitve, zato mením, da je pomembno, da ga starši in šola pri tem usmerjamo in pripravljamo na poklic že tako zgodaj. Sedmošolec ima neka pričakovanja na podlagi priporočil staršev ali informacij, ki jih dobi v različnih medijih, pri prijateljih, sovrstnikih ali vzornikih. Zdi se mi, da je za otroka zelo pomembno, da dobi predstavo o poklicu. To izkušnjo lahko pridobi s sodelovanjem pri Kariernem klubu, zato sva Žana z možem pri tem tudi spodbujala. Želimo, da bi delavnice potekale čez vse leto in bi lahko otroci bolj podrobno spoznali, kar bodo v prihodnosti delali, da bodo svoje delo radi in z veseljem opravljali.

Gaj Terpin, osnovnošolec, udeleženeec Kariernega kluba

Delavnice so se mi zdele vsekakor zanimive. Predvsem zato, ker obožujem stroje. Na delavnicah je bilo tudi nekaj mojih prijateljev. Veliko zanimivega sem se naučil. Če bi se moral zdaj odločiti, bi si verjetno izbral kakšno delo v tovarni.

Kaj nam pomaga znanje, če ga ne znamo oznanjati

BOLJE BREZ HLAČ NA CESTO, KAKOR POSLOVNO NASTOPITI BREZ VSAKE PRIPRAVE

Avtor:

Zdravko Zupančič

Šola retorike

Dober govorec v visokem poslovnem svetu ne prepušča svojega navdiha naključju. Za vsak govorni nastop, za vsako predstavitev, predavanje, pogajanja, poročanje na sestanku ali poverjanje nalog svoji posadki se skuša temeljito pripraviti. V tistem trenutku, ko izve, da bo moral nastopiti, si najprej zastavi krovna vprašanja in nanje izčrpno odgovori. Prav osnovna izhodiščna vprašanja so srž mojega spisa.

KAJ

»Poznati predmet svojega govora« so govorili že stari Helenci. Ne sprejmite govornega izziva, če ne veste, o čem bi govorili. Še tako bleščeča retorika brez vsebine je zgolj puhlo nastopaštvo.

ČESA NE

Izogibajte se ostrini britve. Erotika v poslovni retoriki je nevarna, premoženjsko postavljanje nespodobno, religiozno opredeljevanje nasilno in razkrivanje skrivnosti udeležencev sramotno. Sočnost kletvic je malokdaj slikovita, tudi kadar ne preseže prave mere.

KAKO

Temu vprašanju pa nihče ne ve odgovora – vse dokler se poslovna predstavitev ne konča. Kako? Čim bolje! Kajti govorka ali govorec imata samo dve možnosti – ali sta ves čas držala občinstvo v napetosti in ga prepričala ali pa nista. Kako? Dobro ali slabo! Ni nečesa vmes. Za silo dobro je slabo in zaradi solidnega velikokrat pogrešamo odličnost.

KOLIKOKRAT

V poslovnih posadkah, ki dobro plujejo, se poveri samo enkrat.

Plutarh je zapisal anekdoto o nekem Atencu, ki mu je Lisija napisal govor za nastop pred sodiščem. Ko ga je Atenec dobil v roke, ga je temeljito prebral, večkrat zaporedoma. Nato je prišel govorniku potrj povedat, da se mu je njegov izdelek prvič resda zdel čudovit, da pa je pri drugem in tretjem branju ugotovil, kako je besedilo v resnici skrajno mlačno in neučinkovito. Lisija se je zaskrbljenemu pravdarju na ves glas zasmel in ga potolažil: »Kaj ne boš pred porotniki z govorom nastopil enkrat samkrat?«

ZA KOLIKO

»Za koliko ste pa pripravljene narediti škode vašemu računu in osrečiti našega v zameno za naše prvovrstne poslovne predstavitve?«
Je pa vprašanje ZA KOLIKO pomembno postaviti zato, da pri zasnovi scenosleda dogodka upoštevate proračun, ki je na voljo. Da si ne zamislite v ustvarjalnem ognju pohod z vzpenjačo na Idrijski grad, na katerega hribu gori na tisoče bakel, ko na stotine artistov na obzidju razgrinja čudež blagovne znamke.

KDAJ

Poznam ljudi, ki ne vprašajo, kaj bodo govorili in kdo vse jih bo poslušal, ampak v strahu zavpijejo: »Kdaj pa?«
»Čez en teden.«
»Oh, samo da ne danes popoldan. Ali pa jutri zjutraj. Čez sedem dni torej. Sicer sedem noči brez spanja, ampak ne takoj. Bogovi, podarite mi krepost, ampak ne še sedaj.«
Če si zaupamo in če natanko vemo, koliko časa imamo za pripravo, lahko dodobra obdelamo vse stopnje dobre priprave na govorni nastop. Priprava je duhovno ter razumsko ukvarjanje z okoliščinami našega nastopa in ni vseeno, ali imamo na razpolago eno uro pred sestankom, en teden pred predstavitvijo ali eno leto pred svečanim dogodkom.

ŠE S ČIM

Obogatiti svoje besede s slikami, svoja sporočila podkrepiti z barvitimi diagrami, z miselnimi vzorci učvrstiti v poslušalčev spomin predavanje, s fotografijami dokumentirati pripoved; Razdeliti občinstvu čudežne predmete, ki vašo zgodbo naredijo verodostojno – vse je dovoljeno, kar živemu človeku dvigne govorni ugled –

pa vendar, govoreče bitje je najmočnejši medij, govorec je kakor materino mleko, vse sestavine so že v njem; edino človek je tisti, ki lahko reče: »Govorim, torej sem!«
Liquor, ergo sum!

KJE

Previdnost, vztrajnost, natančnost in nezaupljivost so štiri device, za katere je vredno žrtvovati veliko časa pri pripravi na dogodek našega celostnega nastopa.

Kakšna je dvorana? Kakšna tehnologija? Če obstaja sum, da naših računalniških fresk ne bo mogoče občudovati na steni, potem se lahko zatečemo k starim dobrim prosojnicam, ki jih denemo v stranski žep poslovne torbe »nikoli ne veš kdaj prav pride!«. Če pretiravamo s previdnostjo, kar je itak nemogoče, pripravimo inačice slik razmnožene v številu udeležencev. Kadar je dogodek res dogodek leta.

Bomo ozvočeni?

Kje je prostor, kar pove, koliko časa potrebujem do tja?

Če je dogodek v daljnih krajih, je najbolj dragocen vir za »mikrolokacijo« domačin, ki se velikokrat pripelje v naše rodno mesto in nam pot opiše časovno, opozori na pasti in zapreke in natančno pove, kam naj pridemo.

ŠE KDO

Kdo bo nastopil pred menoj in kdo bo govoril za mano?

Kaj če mi predhodnik »zatolče« poslušalstvo, kako bom ljudi izbezal iz prepadov obupa, kamor so zdrsnili?

Kaj če za mano govori nasprotnik, ki bo moja sporočila s posmehom zavračal, jaz pa ne

bom več mogel ugovarjati?

Zakaj politik vselej želi govoriti poslednji?

Zato, da po svojem okusu v šopek zaveže vse rožice, ki so jih posadili predgovorniki in na koncu izbere barvo pentlje po svojem prepričanju.

KDO

»Zakaj so prav mene izbral? Zakaj jaz? Saj je vendar možakar iz sosednje pisarne na tem področju dosti bolj usposobljen! Zakaj ne on?

Sem jaz bolj poklican? Se bolj najdem pri neprijetnih vprašanjih ali mene raje poslušajo?«

Če vemo, kdo smo, kakšna je naša vloga, v čigavem imenu govorimo poleg svojega in kolikšna je naša pristojnost pa verodostojnost, potem je tudi izpostavitve bolj samozavestna!

ZAKAJ

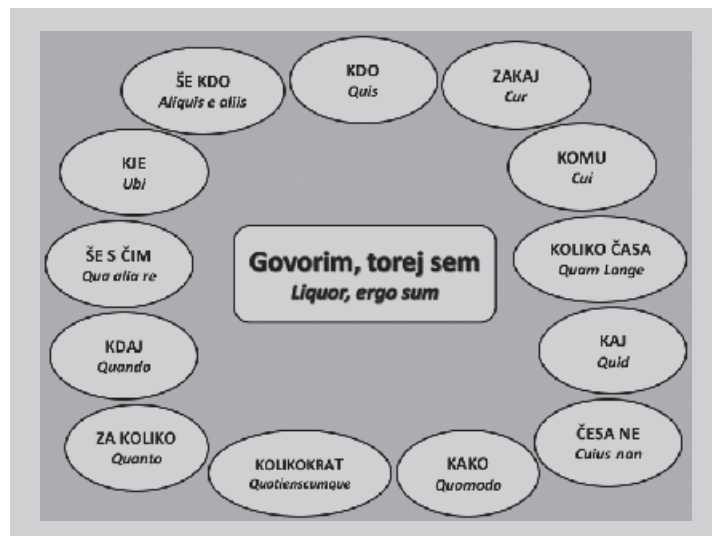
Kadar nam je namen našega nastopa popolnoma jasen, potem ga dosti lažje izpeljemo v pravi smeri.

Kadar je smoter govorjenja osvojen, kadar vidimo vrh, kamor se vzpenjamo, kadar ne zahajamo na kriva pota med pripovedovanjem – tedaj se bodo zidovi med govorcem in poslušalci porušili.

Kadar pa ne vemo, zakaj sploh govorimo, tedaj je dobro vedeti, da z govorjenjem nemudoma prenehajmo in da bi bilo bolje, da govoriti ne bi niti začeli.

KOMU

»Menda le ne bo prišel predsednik? Tisti, da, ki sede v prvo vrsto in si ves čas nekaj zapisuje med mojo predstavitvijo? Ne bo? Krasno, moj nastop bi bil popolnoma drugačen!«

Moder govorec se dodobra pouči o svojem občinstvu. Pozanima se, kaj že vedo in koliko, da ne izumlja žarnice, ko vsi tikajo v dlančnike.

Zanima ga, ali je občinstvo prišlo prostovoljno, ali so jih velike živine nagnale v ogrado sejne dvorane kakor živinče, ki bi se dosti raje paslo kje drugje. Kakšni so običaji občinstva, da jim iskreno polaskamo? Kakšne vrednote imajo, da jih ne užalimo? Kakšna pričakovanja gojijo – da jih izpolnimo! Kakšne uspehe so dosegli - da jih pohvalimo!

S čim se ukvarjajo, da vpletemo njim drago početje v svoje zgodbe?

Poleg KOMU bomo govorili, je dobro vedeti tudi kolikim. Da predvidimo širino nagovora. Pametno pa je tudi predvideti, iz kakšnega lesa bodo polena, ki bi nam jih mogli kakšni prijazni ljudje metati pod kolena, da iz njih izrezljamo duhovite možicljce.

KOLIKO ČASA

»Koliko časa pa imam na voljo za predstavitev?«

»Eno uro.«

»Eno uro, kaj pa naj počnem eno

uro, v desetih minutah povem vse, kar je za povedati, ne morem, kakšno eno uro neki!«

»Koliko imam pa jaz časa za nastop?«

»Sedem minut.«

»A se hecate? V sedmih minutah niti razložiti ne morem, o čem bom govoril. Uri in pol, najmanj, najraje pa dve potrebujem, če ne ni smiselno!«

Velika vrlina je tudi redčenje in zgoščevanje svojega nastopa glede na okoliščine.

Včasih je potrebno isto vsebino povedati v eni uri, včasih pa novinar potrebuje dvajset sekundno izjavo o temi, ki ste jo predstavljali občinstvu v dvorani ves dan.

Ravno zato je vnaprejšnje poznavanje časovnega okvira nastopa tako pomembno, saj ga v sklopu vadbe skušamo ujeti čimbolj dosledno. Nakar z natančnim upoštevanjem predpisanega časa za govorjenje požanemo občudovanje poslušalcev!

Povedati bistveno v času, ki nam je na voljo – je vrlina dobrega govorca.

Z dobro knjigo širimo obzorja

Avtorica:
Metoda Pivk,
Mestna knjižnica in
čitalnica Idrija

BEREMO O ZNANJU IN KOMPETENCAH

Mojiceja Podgoršek ZABAVNO PREIZKUŠANJE ZNANJA (ALI VEŠ)

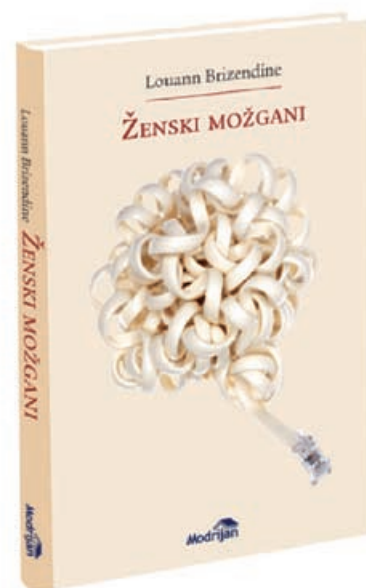
Znana mladinska pisateljica je tokrat izdala knjigo, ki na privlačen način poskrbi za splošno razgledanost nadebudnih šolarjev, pa tudi njihovih staršev. Knjiga je zasnovana kot nabor vprašanj z različnih področij (zgodovina, geografija, šport, umetnost ...), za ilustracijo in pomoč pa je ob slehernem vprašanju tudi fotografija. Težavnost vprašanj je različna, nemalo je takih, ob katerih bodo ostali brez besed tudi starši.

Jesper Juul KOMPETENTNI OTROK

(Radovljica : Didakta, 2008)

Vzgoja otrok je svojevrsten projekt, za katerega ne dobimo točnih navodil. Obstaja pa veliko bolj ali manj resnih knjig, ki se ukvarjajo s tem področjem. Ena zadnjih je tudi Kompetentni otrok. V njej avtor podaja nove smernice vzgoje. Poudarja, da je vzgoja dinamični dvosmerni proces, v katerem so starši in otroci kompetentni partnerji in kot taki enakovredni.

Louann Brizendine ŽENSKI MOŽGANI

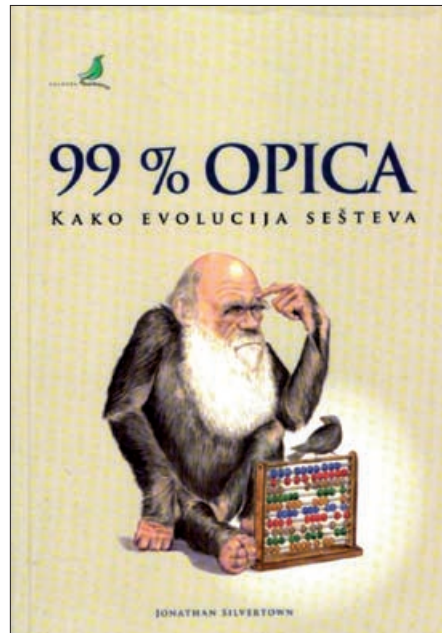
Možgani so na prvi pogled sicer preprost, pa vendar kompleksen organ, ki ga še ne poznamo popolnoma. Vemo pa, da obstajajo razlike med možgani moških in žensk. To se nenazadnje nenehno kaže v vsakdanjem življenju. Kolikokrat smo priča samo vzkliku: »Kdo bi razumel te ženske!« Mogoče smo pa s knjigo Ženski možgani bližje odgovoru. Avtorica odgovarja na vprašanje, v čem se ženski možgani razlikujejo od moških in kako se to kaže.

Miha Kovač OD KATEDRALE DO PALAČINKE

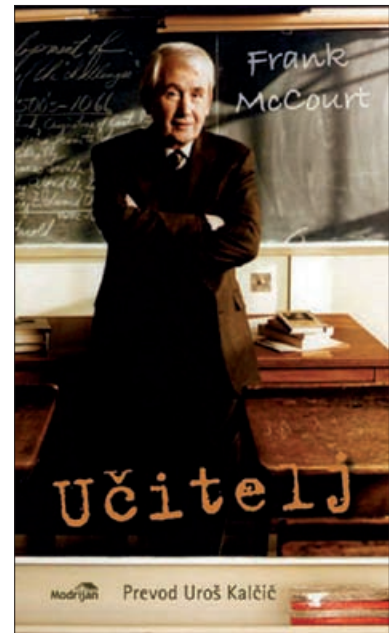
Prav gotovo se še spomnite časov, ko je bil računalnik redkost, nekaj, kar bi vsaj spominjalo na svetovni splet, pa znanstvena fantastika. Bili pa so tudi časi, ko je bila knjiga znanstvena fantastika. Danes sta nam obe dobrini skoraj enako samoumevni. Nesporno dejstvo pa je, da sta tako knjiga kot svetovni splet izuma, ki sta v obdobju, ko sta nastala, pomenila komunikacijsko revolucijo.

Miha Kovač v knjigi *Od katedrale do palačinke* primerja prelom, ki ga je povzročil pojav svetovnega spleta in digitalnega komuniciranja, s prelomom, ki ga je povzročil izum tiska.

Caroline M. Pond ... 99 % OPICA: KAKO EVOLUCIJA SEŠTEVA

Od kod izvira človek, kako se je razvil, kaj imamo skupnega z živalmi, kako so se razvile živalske in rastlinske vrste ... To so vprašanja, ki že dolgo burijo duhove. Prvi, ki si je upal vzpostaviti sorodstveno razmerje človeka in živali, je bil Darwin pred 150 leti. Od takrat je evolucijska teorija precej napredovala. V pričujoči knjigi več vrhunskih strokovnjakov pojasnjuje evolucijske procese, ustavijo pa se tudi pri razvoju človeškega uma ter razvoju moralnosti. Teorija je dodatno podprta s slikami, ilustracijami in diagrami.

Frank McCourt UČITELJ

Znanje in kompetentnost sta neposredno povezana s šolo in seveda učitelji. Ti so tisti, ki nam posredujejo znanje in povečujejo našo kompetentnost na različnih področjih. Roman *Učitelj* je avtorjeva knjiga spominov na njegova učiteljska leta. Obenem odseva razmere v javnem šolstvu v drugi polovici dvajsetega stoletja in nas spodbuja k razmišljanju o šoli našega časa.

■ Obisk strokovnjakov za kadrovske dejavnosti

■ Dr. Erik Pavlovič, direktor Hidria Inštituta Klima, je ministroma predstavil Hidriine inovativne rešitve za klimatizacijo.

JUNIJ

Obisk strokovnjakov za kadrovske dejavnosti

Obisk strokovnjakov za kadrovske dejavnosti

Z ministroma in državno sekretarko o razvojnih projektih

Zlata in srebrna odličja za Hidriine inovatorje

Nova visoko tehnološka proizvodnja v Kopru

V začetku junija so Hidrio obiskali udeleženci strokovne ekscurzije Društva za kadrovske dejavnosti Dolenjske in Bele krajine ter Gospodarske zbornice Dolenjske in Bele krajine. Strokovna ekscurzija, ki so se je udeležili sodelavci: Adrie Mobil, Kovinotehne, Krke, Preventa, Revoza, Trima, novomeške Upravne enote, Ekonomske šole, Šolskega centra ter drugih podjetij in ustanov, je bila namenjena seznanitvi z dobro prakso na področju izobraževanja in razvoja zaposlenih v korporaciji Hidria. ■

Z ministroma in državno sekretarko o razvojnih projektih

Minister za visoko šolstvo, znanost in tehnologijo **Gregor Golobič**, minister za razvoj in evropske zadeve **mag. Mitja Gaspari** in državna sekretarka na Ministrstvu za gospodarstvo **mag. Darja Radić** so se v začetku junija v Godoviču srečali z vodstvom Hidrie in udeleženci 4. Klima foruma. Obisk je bil v prvi vrsti namenjen predstavitvi Hidrie, njenih strateških razvojnih projektov na področju tehnologij za klimatizacijo in avtomobilskih tehnologij ter razgovoru o možnostih nadaljnjega sodelovanja med Hidrio in državo. ■

■ Prejemniki zlatega priznanja za inovacijo: Branko Kutin, Dušan Kuštrin in Gregor Ivančič iz Hidrie AET.

■ Predsednik vlade RS Borut Pahor je odprl novo proizvodnjo sestavnih delov volanskih sistemov v Kopru.

Zlata in srebrna odličja za Hidriine inovatorje

Pet od devetih podeljenih priznanj severnoprimorske GZS so prejeli inovatorji iz Hidrie. Zlato priznanje za razvoj nizkonapetostnega sistema za vžig dizelskih motorjev nove generacije EURO5 je šlo v roke **Branka Kutina**, **Dušana Kuštrina** in **Gregorja Ivančiča** iz Hidrie AET. Za razvoj naprave za trajnostni preizkus nizkonapetostnih čepnih svečk in krmilnikov za motorje EURO5 so zlato priznanje prejeli **Davorin Rejc**, **Jože Pregelj** in **Valter Žagar** iz Hidrie AET. Tretje zlato priznanje so osvojili **Mirko Petrovčič**, **Bojan Lapanja** in **Simon Knez** iz Hidria Inštituta Klima za energetske učinkovite hibridne sinhronski motor. Srebrni priznanji za inovacijo leta 2008 sta osvojila **Tomaž Dremelj** iz Hidrie IMP Klima za razvoj kompaktne klimatske naprave »Compair« ter **Samo Venko** iz Hidria Inštituta Klima za pravokotni elektronski regulator pretoka ERP 3N z variabilno karakteristiko delovanja pogona. ■

Nova visoko tehnološka proizvodnja v Kopru

22. junija je predsednik Vlade Republike Slovenije **Borut Pahor** skupaj z vodstvom Hidrie v Kopru odprl visoko tehnološko proizvodnjo sestavnih delov volanskih sistemov za avtomobilsko industrijo. Hidriini sestavni deli volanskih sistemov, izdelani v novi proizvodnji, bodo vgrajeni v avtomobile največjih evropskih proizvajalcev, med njimi: Renault, Peugeot, Citroen, Audi, BMW, Chrysler in Dacia. ■

JULIJ

Predsednik RS odprl proizvodnjo v Tolminu

Med najbolj uglednimi

Forum električnih ročnih orodij

Poletna prodajna konferenca

Srečanje vodstev družb

Certifikat za Belorusijo

Uspešno srečanje z investitorji

Častni konzul

■ Predsednik RS dr. Danilo Türk na slavnostnem odprtju nove proizvodnje za avtomobilsko industrijo v Tolminu.

■ Forum električnih ročnih orodij

■ Dimoodvodne in požarne lopute osvajajo beloruski trg.

Predsednik RS odprl proizvodnjo v Tolminu

Predsednik Republike Slovenije **dr. Danilo Türk** je v Hidrii AET v Tolminu odprl visoko tehnološko proizvodnjo vžignih sistemov za hladni zagon dizelskih motorjev EURO5. S popolnoma avtomatizirano proizvodnjo bo Hidria letno izdelala 3 milijone vžignih sistemov, skladnih z zahtevnimi okoljskimi standardi EURO5. Vžigne sisteme bo v svoje avtomobile od leta 2010 dalje vgrajevala druga največja evropska avtomobilska korporacija PSA Peugeot Citroen. ■

Med najbolj uglednimi

Predsednik upravnega odbora Hidrie **Edvard Svetlik** se je na lestvici najuglednejših direktorjev 2009, ki jo je pripravil dr. **Miro Kline** iz agencije Kline & Partner, uvrstil na 1. mesto med primorskimi gospodarstveniki ter visoko 28. mesto med slovenskimi gospodarstveniki. ■

Forum električnih ročnih orodij

2. forum električnih ročnih orodij, ki se ga je julija na Kendovem dvorcu v Spodnji Idriji udeležilo preko 60 Hidriinih vodilnih managerjev, je bil namenjen optimizaciji poslovanja in razvoju novih trgov na področju električnih ročnih orodij. Udeleženci foruma so se seznanili s poslovnim razvojem programa električnega ročnega orodja ter strategijo blagovnih znamk, največ pozornosti pa namenili oblikovanju strateškega načrta prodaje. ■

Poletna prodajna konferenca

Na poletni prodajni konferenci Hidrie IMP Klima, ki je julija lani potekala v Godoviču, so se srečali vodilni managerji, odgovorni za trženje sistemov za klimatizacijo, gretje in hlajenje. Sodelavke in sodelavci Hidrie iz Bolgarije, Bosne in Hercegovine, Črne gore, Kosova, Makedonije, Nemčije, Portugalske, Poljske, Rusije, Srbije in Slovenije so se seznanili s poslovnimi rezultati na ključnih tržiščih, spregovorili so tudi o aktualnih prodajnih in razvojnih projektih ter novih izdelkih, s katerimi bodo nadaljevali uspešno poslovanje v Evropi in na Bližnjem Vzhodu. ■

■ Srečanje Hidrie IMP Klima z investitorji iz javnega sektorja

■ Ladislao Medvedšek

Srečanje vodstev družb

Julija je v Spodnji Idriji potekalo poletno srečanje vodstev družb korporacije Hidria, ki je bilo namenjeno seznanitvi s poslovanjem industrijskega dela korporacije, nadaljnimi koraki v okviru projekta HLS – Hidria Leadership System ter predstavitvi ključnih projektov finančnega stebra Hidrie. Srečanje je s predavanjem o čustveni inteligenci pri vodenju in motiviranju zaposlenih zaokrožil psiholog, **prof. dr. Aleksander Zadel**. ■

Certifikat za Belorusijo

Hidria je na beloruski trg vstopila z novim certifikatom za požarne in dimoodvodne lopute, ki jih prodaja preko lokalnega partnerja. Belorusija za Hidrio predstavlja nov tržni potencial. Doslej je opremila bolnišnico Gomel v Minsku ter nekaj manjših objektov, intenzivneje pa sodelovala s soslednjimi: Rusijo, Litvo in Latvijo, Poljsko in Ukrajino. ■

Uspešno srečanje z investitorji

V Hidria Inštitutu Klima je julija potekalo delovno srečanje s predstavniki Ministrstva za finance in Ministrstva za javno upravo. Sodelavci Hidrie IMP Klima so goste, odgovorne za vodenje investicij v javnem sektorju, seznanili s pomenom in prednostmi načrtovanja, vodenja in izvedbe investicij v objekte, s poudarkom na energetske učinkovitosti objektov. Kot so poudarili gostje, želi država s svojim zgledom, gradnjo varčnih objektov in pravilnim vzdrževanjem spodbuditi ostale investitorje k boljšemu gospodarjenju z energijo in uporabi okolju prijaznih tehnologij. ■

Častni konzul

V Uradnem listu Republike Slovenije je bil 17. julija 2009 objavljen sklep Vlade RS o odprtju Konzulata Republike Slovenije v Quito in imenovanju častnega konzula RS za ozemlje Republike Ekvador. Častni konzul je postal Hidriin sodelavec, direktor Hidrie Perles v Ekvadorju in Kolumbiji, **Ladislao Medvedšek**. ■

■ Obisk ministra za finance dr. Franca Križaniča

■ S fotovoltaike iz sončne energije nastaja električna.

AVGUST

Obisk ministra za finance

Obisk ministra za finance

Poskusno delovanje sončne elektrarne

Vodstvo Hidrie je avgusta v Godoviču gostilo ministra za finance dr. Franca Križaniča s sodelavci. Gostje in gostitelji so se pogovarjali o možnostih sodelovanja na področju strateških razvojnih projektov Hidrie, usmerjenih v večanje kakovosti življenja na področju ugodja bivanja v stavbah in zelene mobilnosti. ■

Poskusno delovanje sončne elektrarne

V zadnjem tednu avgusta je v Hidria Inštitutu Klima v Godoviču poskusno delovala sončna elektrarna, zmogljivosti 1,7 kW. Elektrarna z osmimi monokristalnimi paneli, skupne površine 12 m², je v petih dneh delovanja proizvedla 47 kWh električne energije ter s tem prihranila 22 kg emisij CO₂. Postavitev je bila namenjena predstavitvi delovanja sončne elektrarne ter izobraževanju bodočih monterjev. ■

SEPTEMBER

Nova imena na vodilnih mestih

Obisk veleposlanikov Republike Slovenije

Izobraževanje o vitki proizvodnji v okviru projekta HLS

Hidriino znanje v električne avtomobile

Priznanji GZS za Hidriine inovatorje

Hidria na slovensko-srbskem srečanju

■ Slovenski veleposlaniki na obisku v Hidrii

■ Podpredsednik poslovnega odbora Hidrie Živko Kavsa je spregovoril o vitki proizvodnji.

Nova imena na vodilnih mestih

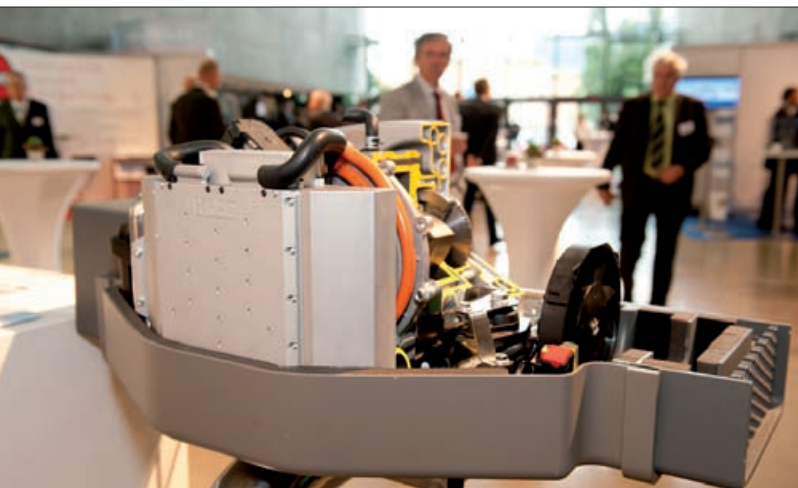
Hidriino družbo Uniklima v Sarajevu od 1. septembra 2009 vodita novi direktor mag. **Alid Adilagić** in svetovalec tehničnega področja **Dalibor Vuleta**. **Adis Pajtić**, ki je družbo vodil do letošnjega septembra, je napredoval na mesto direktorja prodaje v regiji Magreb in drugih islamskih državah ter tako sprejel nove izzive na področju trženja sistemov za klimatizacijo, gretje in hlajenje. ■

Obisk veleposlanikov Republike Slovenije

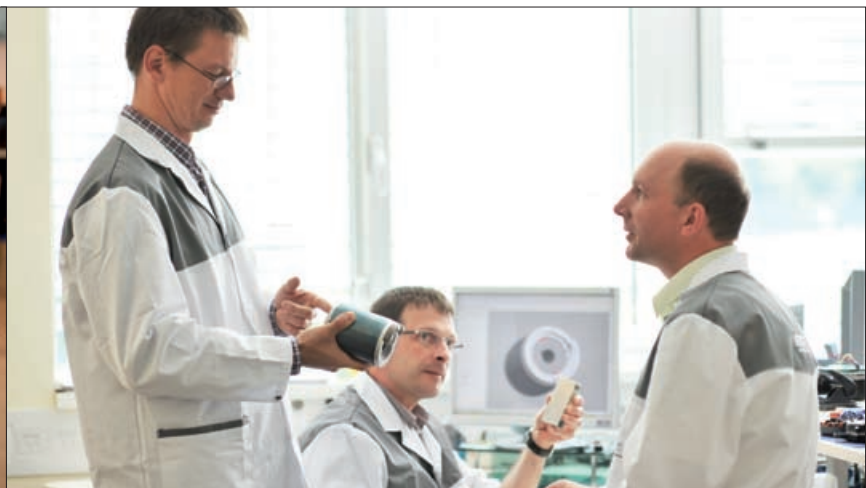
V začetku septembra se je na obisku Hidrie mudilo 14 veleposlanic in veleposlanikov Republike Slovenije. Obisk, ki ga je v okviru programa 15. posveta slovenske diplomacije organiziralo Ministrstvo za zunanje zadeve, je bil namenjen utrjevanju odnosov med gospodarstvom in diplomacijo, predstavitvi inovacijske kulture korporacije Hidria ter ogledu laboratorijev Hidria Inštituta Klima. ■

Izobraževanje o vitki proizvodnji v okviru projekta HLS

V Hidria Inštitutu za avtomobilsko industrijo v Tolminu je septembra potekalo izobraževanje o vitki proizvodnji. Celodnevni izobraževalni program, ki se ga je udeležilo 62 strokovnih sodelavcev s področja razvoja in vodenja proizvodnih procesov, je bil organiziran v sklopu projekta HLS – Hidria Leadership System. Po uvodnem prispevku podpredsednika poslovnega odbora Hidrie **Živka Kavsa**, odgovornega za vodenje projekta HLS, so na srečanju predavali ključni sodelavci projekta: **Frane Koren, Edi Tratnik, Peter Peternel, Marko Unterlechner, Branko Kutin, Igor Rupnik, Boris Šturm, Miha Šubic** in **Bojan Rink**. ■

■ Hidriina generatorska enota za povečevanje dosega električnih vozil je bila premierno predstavljena v Avstriji.

■ Prejemniki srebrnega priznanja GZS za inovacijo: Simon Knez, Bojan Lapanja in Mirko Petrovčič iz Hidria Inštituta Klima.

Hidriino znanje v električne automobile

V avstrijskem Gradcu je sredi septembra potekala konferenca »Engine & Environment«, na kateri so najuglednejši evropski strokovnjaki oblikovali strategijo razvoja okolju prijaznih vozil. Med energetske učinkovite novosti, premierno predstavljenimi na konferenci, je bila tudi generatorska enota za povečevanje dosega električnih vozil, imenovana »Range Extender«, inovativni projekt avstrijskega inštituta AVL List GmbH, ki je Hidrii zaupal razvoj variante elektromotorskega pogona v funkciji generatorja električne energije. ■

Priznanji GZS za Hidriine inovatorje

Gospodarska zbornica Slovenije je septembra podelila priznanja najboljšim inovacijam v državi. Dve priznanji so prejeli Hidriini inovatorji. Srebro so osvojili **Mirko Petrovčič, Bojan Lapanja** in **Simon Knez** iz Hidria Inštituta Klima v Godoviču za razvoj hibridnega IPM motorja, bron pa **Davorin Rejc, Jože Pregelj** in **Valter Žagar** iz Hidrie AET v Tolminu za inovativno konstrukcijo in izdelavo naprave za trajnostni preizkus nizkonapetostnih čepnih svečk in krmilnikov. ■

Hidria na slovensko-srbskem srečanju

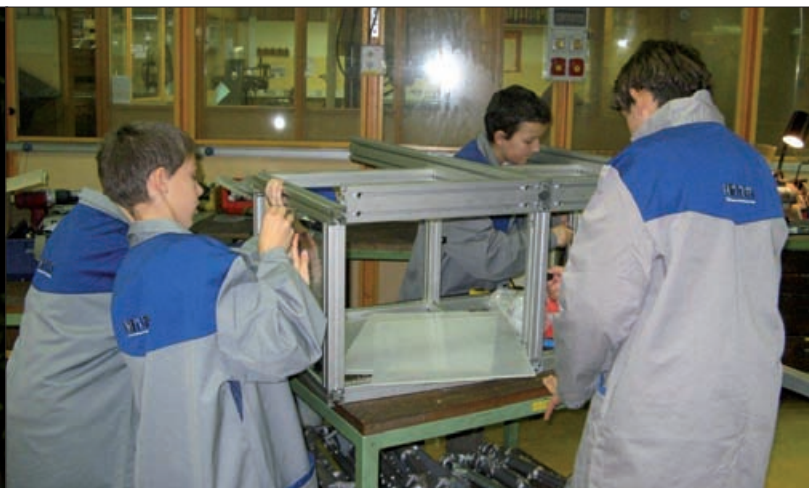
V okviru uradnega obiska v Sloveniji sta se konec septembra srečali politično-gospodarski delegaciji s predsednikom Republike Srbije **Borisom Tadićem** in predsednikom Republike Slovenije **dr. Danilom Türkom** na čelu. Srečanja 300 slovenskih in srbskih gospodarstvenikov sta se udeležila tudi predstavnik vodstva Hidrie: glavni direktor Hidrie IMP Klima **Ivan Rupnik** in direktorica Hidrie Beograd **Zorica Vojinović**, ki sta dogodek ocenila kot izredno uspešen. Hidria že od ustanovitve družbe Hidria Beograd leta 2002 aktivno sodeluje s slovenskimi in srbskimi investitorji v Srbiji ter letno ustvari do 4 milijone evrov prihodkov. ■

■ Aleksander Hatlak

■ Mag. Jure Smole

■ Karierni klub

OKTOBER

Hidria Perles z novim glavnim direktorjem

Drugo leto projekta Karierni klub

Hidria Perles z novim glavnim direktorjem

Drugo leto projekta Karierni klub

Sporazum s Politehniko Tirana

V Hidria Inštitutu Klima o požarni varnosti

Delovni invalidi na obisku

Na kongresu v Aachnu

Navdušeni nad robotom

Hidria na maratonu

Družbo Hidria Perles v Kranju, ki se ukvarja z razvojem, proizvodnjo in trženjem električnih ročnih orodij, od 1. oktobra 2009 dalje vodi mag. **Jure Smole**, ki je na tem mestu nasledil **Aleksandra Hatlaka**. Aleksander Hatlak je prevzel nove izzive na področju obnovljivih virov energije v okviru skupine Hidria IMP Klima. ■

Osnovna šola Idrija, korporacija Hidria, Gimnazija Jurija Vege Idrija ter Informacijski izobraževalni in svetovalni center Izida tudi v šolskem letu 2009/10 nadaljujejo projekt Karierni klub v Osnovni šoli Idrija. Že v oktobru so potekale prve delavnice s področja strojništva in elektrotehnike, v nadaljevanju projekta pa se sodelovanje širi še na druga naravoslovna področja. Sodelujoči partnerji s programom Kariernega kluba osnovnošolcem zagotavljajo informacije in izkušnje, s pomočjo katerih bodo lahko premišljeno, zavestno in samostojno sprejeli svojo prvo poklicno odločitev. ■

■ Podpis sporazuma med Hidrio in Politehniko Tirana

■ Obisk delovnih invalidov iz Krke

Sporazum s Politehniko Tirana

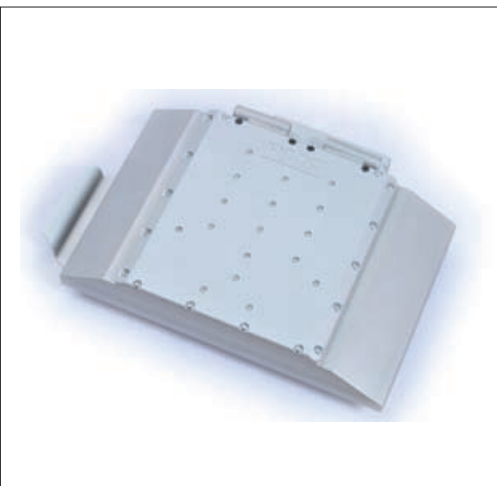
Predsednik poslovnega odbora Hidrie mag. **Iztok Seljak** in rektor Politehnike v Tirani **prof. dr. Jorgaq Kacani** sta oktobra na Brdu pri Kranju podpisala sporazum o poslovnem in tehničnem sodelovanju med korporacijo Hidria in albansko Politehniko. Hidria in Politehnika sta se s podpisom sporazuma zavezali k skupnemu delu na področju raziskav in razvoja, svetovanja, izobraževanja, certificiranja ter mednarodnega sodelovanja. Podpisu sporazuma so prisostvovali gospodarstveniki Albanije in Slovenije s predsednikoma Republike Albanije in Republike Slovenije **dr. Bamirjem Topijem** in **dr. Danilom Türkom**. ■

V Hidria Inštitutu Klima o požarni varnosti

Oktobra je v prostorih Hidria Inštituta Klima potekal seminar z naslovom »Krmiljenje požarnih in dimoodvodnih loput«, s poudarkom na predstavitvi tehničnih smernic, projektiranju požarnega sistema, brezhibnem delovanju vgrajenega sistema ter primerih iz prakse. Preko 100 udeležencev: strojnih in elektro projektantov, vzdrževalcev, inženirjev požarne varnosti ter drugih si je z velikim zanimanjem ogledalo inštitut ter vzorčni primer sončne elektrarne. ■

Delovni invalidi na obisku

Hidrio IMP Klima je oktobra obiskala skupina petdesetih delovnih invalidov iz Krke, ki je pomemben poslovni partner Hidrie. Hidriini sodelavci so gostom predstavili proizvodnjo in laboratorije v Hidria Inštitutu Klima. ■

■ Hidriina inovativna rešitev za električne avtomobile je na kongresu v Nemčiji navdušila mednarodno strokovno javnost.

■ Urednica Helena Pregelj Tušar prejema evropsko priznanje za revijo Hidria.

■ Ljubljanski maraton

Na kongresu v Aachnu

Hidria je oktobra razstavljala inovativne rešitve za avtomobilsko industrijo, med njimi »range extender« ter »start-stop sistem« na kongresu »Automobile and Engine Tecnology« v nemškem Aachnu. Največji evropski kongres s področja avtomobilskih tehnologij in tehnologij za avtomobilski motor se je osredotočil predvsem na hibridna in električna vozila, ki bodo omogočila razvoj zelene mobilnosti. Predstavitev Hidrie je bila uspešna, predstavniki vodilnih evropskih avtomobilskih korporacij pa prijetno presenečeni nad visoko ravno znanja, ki odlikuje Hidriine rešitve. ■

Evropsko priznanje reviji Hidria

Po zmagi na slovenskem tekmovanju najboljših internih glasil Papirus je revija Hidria oktobra lani ponovno osvojila odlično uvrstitev. Na evropskem tekmovanju FEIEA Grand Prix 2009 za najboljše izdelke na področju internega komuniciranja se je uvrstila na 3. mesto v kategoriji najboljših internih revij ter s tem dosegla doslej najvišjo slovensko uvrstitev v tej kategoriji. Revijo ob trdni podpori vodstva Hidrie že od začetka izhajanja leta 2001 ureja **Helena Pregelj Tušar** skupaj s člani uredniškega odbora: **Tanjo Kenda**, **Tanjo Mohorič** in **mag. Boštjanom Tušarjem**, urednikom fotografije **Robertom Zabukovcem**, oblikovalcem **Gorazdom Rovino** ter številnimi sodelavkami in sodelavci Hidrie, ki revijo bogatijo s svojimi prispevki. **Steve Doswell**, predsednik evropske federacije FEIEA, ki je urednici revije Hidria izročil priznanje, je povedal: »Uvrstitev med finaliste v močni konkurenci iz vse Evrope je pomemben dosežek.« ■

Hidria na maratonu

Konec oktobra je v Ljubljani potekal ljubljanski maraton, največji rekreativnotekaški dogodek v Sloveniji. Tekmovanja se je udeležilo 70 članic in članov ekipe Hidria, med njimi tudi predsednik poslovnega odbora Hidrie mag. Iztok Seljak. Štirje člani Hidriine ekipe: Roland Kacin, Roman Filipič, Aleksander Hatlak in Bojan Forščak so premagali najdaljšo, 42 km dolgo preizkušnjo. Dobre rezultate so dosegli tudi udeleženci polmaratona (21 km) ter rekreativnega teka. ■

■ Perlesovi izdelki na policah kolumbijskega hipermarketa

■ Revoz na obisku v Hidrii

NOVEMBER

Blagovna znamka Perles uspešna v Kolumbiji

Revoz na obisku v Hidrii

Blagovna znamka Perles uspešna v Kolumbiji

Revoz na obisku v Hidrii

Hidria GIF kljub krizi raste

Rafis med finalisti

Novembra je v Bogoti potekalo svečano odprtje drugega hiper centra EASY, ki je del Censosuda, največje poslovne skupine v Latinski Ameriki. V centru s preko 10.000 kvadratnimi metri prodajnih površin ter 500 zaposlenimi, je blagovna znamka Perles edina med ponudniki električnega ročnega orodja, ki so ji v času odprtja namenili najpomembnejše mesto v prodajalni. Ob slavnostnem odprtju je Perles Colombiana, ki jo vodi **Ladislao Medvedšek**, prejela tudi slavnostno priznanje za najboljšega dobavitelja. ■

Hidria je konec novembra gostila ekipo iz Revoza, ki jo je spremljal predsednik uprave **Aleš Bratož**. V okviru obiska je potekal razgovor med vodstvi obeh družb. Hidria je Revozu predstavila uspešno dosedanje sodelovanje z Renaultom ter ključne razvojne projekte, ki pomenijo dodatne priložnosti za obe družbi in pri tem pridobila polno podporo s strani Revoza. Po uvodni predstavitvi Hidrie s strani predsednika poslovnega odbora mag. **Iztoka Seljaka** so si vodje Revozovih poslovnih enot in področij dela ogledali družbi Hidria AET v Tolminu in Hidria Rotomatika v Spodnji Idriji. Sledila je izmenjava izkušenj, benchmarking po različnih področjih dela, potekali so tudi individualni razgovori Revozovih in Hidriinih vodilnih sodelavcev in tehničnih strokovnjakov. ■

■ Sedež Hidrie GIF v Freiburgu v Nemčiji

■ Ekipa Rafisa z direktorjem Lojzetom Rejcom

Hidria GIF kljub krizi raste

Hidria GIF, ki ima svoj sedež v Freiburgu v Nemčiji, je do oktobra lani ustvarila 5 milijonov evrov prodaje in za 12% preseгла realizacijo v istem obdobju 2008. Tudi družba Meimer in GIF na Češkem sta poslovali zelo uspešno in kar za 69 oz. 50% presegli realizacijo v letu 2008. Vse tri družbe se ukvarjajo s trženjem prezračevalnih stropov za velike kuhinjske sisteme. Ob uspehih gre pohvala vsem sodelavkam in sodelavcem treh družb in direktorju Hidrie GIF **Volkerju Eckmannu**, ki so kljub globalni gospodarski krizi uspeli obdržati in celo izboljšati prodajne rezultate. ■

Rafis med finalistami

Rafis, računovodski servis, ki vodi računovodstvo za kar nekaj Hidriinih družb, se je uvrstil med pet najboljših slovenskih računovodskih servisov po izboru Zbornice računovodskih servisov pri Gospodarski zbornici Slovenije. Visoko uvrstitev si je priboril zaradi strokovnosti, poslovne uspešnosti, širokega spektra strank in uravnoveženosti z razvojnim potencialom. Kot poudarja direktor Rafisa **Lojze Rejc**, je uvrstitev med pet najboljših, veliko priznanje, saj priča o kakovosti dela celotne ekipe. ■

DECEMBER

Srbsko priznanje Ivanu Rupniku

Hidria in SID banka sklenili pogodbo o sofinanciranju razvojnih projektov

Hidria d. d. praznovala 20 let

■ Predsednik uprave SID banke mag. Sibil Svilan in glavni direktor Hidrie AET Boštjan Bratuš ob podpisu pogodbe

■ Na novoletnem sprejemu ob 20. obletnici Hidrie d.d. so vodilne sodelavce nagovorili: mag. Iztok Seljak, predsednik poslovnega odbora Hidrie, Andra Krapš Rejc, predsednica Hidrie FIN in Edvard Svetlik, predsednik upravnega odbora korporacije Hidria

■ Prejemnik priznanja Ivan Rupnik, podpredsednik poslovnega odbora Hidrie

Hidria in SID banka sklenili pogodbo o sofinanciranju razvojnih projektov

Hidria in SID banka sta decembra sklenili pogodbi o sofinanciranju razvojnih projektov za avtomobilsko industrijo v skupni višini dobrih 42 milijonov evrov. Z rešitvami za hibridna in električna vozila ter sistemom za zmanjševanje emisij v dizelskih vozilih, ki bodo sofinancirani s sredstvi SID banke in Evropske investicijske banke, Hidria nadaljuje z intenzivnim razvojem visokotehnoloških rešitev za zeleno mobilnost. Z razvojem rešitev za električna in hibridna vozila se bo Hidria v prihodnjih letih intenzivno usmerjala v elektrifikacijo vozil. Drugi projekt, ki ga bo sofinancirala SID banka, sistem za zmanjševanje emisij v dizelskih vozilih, ima pomembno vlogo pri zagotavljanju nižjih emisij v času segrevanja motorja ter v fazi regeneracije filtra trdih delcev. Nove generacije dizelskih motorjev, v katere bodo vgrajeni Hidriini sistemi, bodo ustrezale visokim ekološkim standardom EURO5 in EURO6. ■

Hidria d. d. praznovala 20 let

31. decembra 2009 je minilo 20 let od ustanovitve družbe Hidria d. d., krovne družbe mednarodne korporacije Hidria. Današnja podoba Hidrie – visokotehnološke, razvojno usmerjene in internacionalizirane korporacije – je najboljši dokaz o pravilnosti odločitve za izstop iz poslovnega sistema Iskra in samostojno poslovno pot, ki jo je leta 1989 sprejelo vodstvo tedanje Iskre TOZD Montaža s predsednikom Edvardom Svetlikom. Hidria je po privatizaciji, popolnem prestrukturiranju in priključevanju drugih ključnih družb iz preproste tovarne za montažo kolektorskih motorjev v dveh desetletjih prerasla v enega vodilnih evropskih proizvajalcev sistemov za klimatizacijo, avtomobilskih tehnologij ter električnih ročnih orodij. ■

Srbsko priznanje Ivanu Rupniku

Decembra je v Beogradu potekal 40. kongres klimatizacije, gretja in hlajenja, eden največjih tovrstnih dogodkov v Evropi. Organizacijski odbor pod vodstvom prof. dr. Branislava Todorovića je ob jubileju najbolj zaslužnim profesorjem, lastnikom in managerjem podelil častno medaljo za njihov osebni doprinos k večdesetletnemu delu, razvoju in uspehom kongresa in sejma KGH. Med prejemniki visokega priznanja je bil tudi Ivan Rupnik, podpredsednik poslovnega odbora Hidrie in glavni direktor Hidrie IMP Klima. Po mnenju nagrajenca priznanje še povečuje ugled Hidrie v Srbiji, utruje blagovno znamko in s tem odgovornost za uspešno delo na tem trgu tudi v prihodnje. ■

NOVO

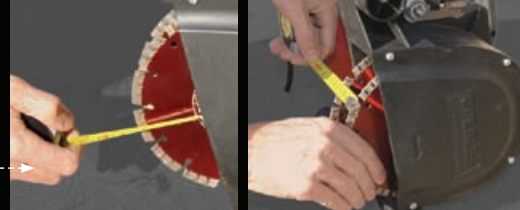
PERLES

IZZIV PROFESIONALCEV

www.perles.com

Precizno delo

- zvezno nastavljeni **globina in širina rezanja** omogočata prilagoditev vsakršnim delovnim zahtevam

- **hitro nastavljanje** širine rezanja

- **kazalec** linije rezanja

- vzporedna zunanja kolesa omogočajo natančno **rezanje ob letvi**

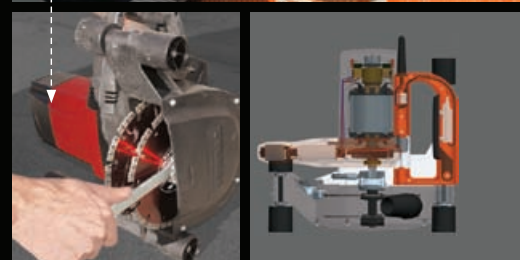
Izjemna moč

- izjemno močan motor 2300 W omogoča veliko kapaciteto ter hitrost dela

Priročna uporaba

- pokrov rezalnih plošč za izjemno učinkovito odsesavanje prahu, kar zagotavlja brezprašno delo tudi v zaprtih prostorih

- enostavna in hitra menjava pribora

- kovček za lahek transport

Varnost in dolga življenjska doba

- elektronika zagotavlja mehki zagon ter varuje orodje pred preobremenitvijo
- protivklonpa zapora stikala omogoča varno delo
- učinkovito izvedeno hlajenje motorja
- kroglični ležaji v kolesih za lažje vodenje stroja

Profesionalni zidni rezkar WSF 2360.

Moč prilagajanja.

Predstavljamo vam zidni rezkar

WSF 2360

novo specializirano orodje v programu Perlesa®, ki smo ga razvili v sodelovanju s svetovno znano Husqvarno®. Izdelek je zasnovan za profesionalno izdelavo utorov v armirani beton, opeko, kamen in polibeton. Poleg izjemne moči 2300 W, orodje odlikuje možnost preciznega nastavljanja širine in globine rezanja.

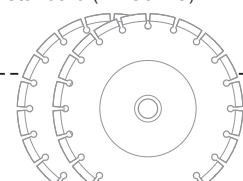
Model	WSF 2360
Moč	2300 W
Št. vrtljajev	6500 min ⁻¹
Premer rezalne plošče	180 mm
Globina rezanja	3 - 60 mm
Širina rezanja	15 - 44 mm
Masa	7,6 kg
Področje delovanja:	armiran beton, opeka, kamen in polibeton
Izolacija:	dvojna izolacija, Evropski standard (EN 60745)
Standardni pribor:	

ključ za menjavo plošč

inbus ključ

2 UN-T diamantni rezilni plošči

Vsem kupcem izdelkov Perles ponujamo možnost uveljavljanja 3-letne garancije ob registraciji na www.perles.com

HIDRIA PERLES, d.o.o.
Savska loka 2, 4000 Kranj, Slovenija
tel.: 04 20 76 400, faks: 04 20 76 428
perles@hidria.com
www.perles.com

Avtorica: **Helena Pregelj Tušar**
Foto: **Robert Zabukovec**

PRIKLOPLJENI NA SONCE

Hidria si že več let prizadeva za učinkovitejšo rabo sončne energije v Sloveniji. V preteklosti se je osredotočala predvsem na termosolarne sisteme, ki omogočajo pretvorbo sončne energije v toplotno, zdaj na trg prodira še s fotonapetostnimi oz. fotovoltaičnimi sistemi, ki energijo Sonca spreminjajo v elektriko. V Radljah ob Dravi pravkar raste prva Hidriina sončna elektrarna. Široke možnosti fotonapetostnih sistemov sta za revijo Hidria predstavila sodelavca Hidrie Inženiring, odgovorna za področje fotovoltaike, Aleksander Hatlak in Goran Demšar. Odgovorila sta na vprašanja, ki si jih navadno zastavljajo bodoči investitorji.

KAKO DELUJE SONČNA ELEKTRARNA?

Glavni sestavni deli sončne elektrarne so: fotovoltaični modul, razsmerniki in merilno mesto. Pri obočnem načinu delovanja potrebujemo še ustrezno količino baterij za shranjevanje energije in polnilnik baterij.

Solarni generator, sestavljen iz fotovoltaičnih panelov, je lahko nameščen na strehi objekta ali na samostojni konstrukciji, usmerjeni proti jugu. Sončna energija se v fotovoltaičnih moduli pretvarja v enosmerno električno energijo. Le-to z razsmerniki pretvorimo v izmenično omrežno napetost, ki jo preko števca električne energije pošiljamo v omrežje.

OTOČNE IN OMREŽNE ELEKTRARNE

Po načinu uporabe in skladiščenja proizvedene električne energije sončne elektrarne delimo na otočne in omrežne. Otočne so namenjene napajanju objektov, ki jih ni moč priključiti na lokalno energetsko omrežje, oz. bi bila investicija priklopa previsoka (vikendi, planinske kočice, oddajniki, razni merilniki...). V primeru elektrarne kot naložbe elektrarno priključimo na lokalno elektroenergetsko omrežje in vso proizvedeno električno energijo prodamo v omrežje.

ZAKAJ INVESTIRATI V SONČNO ELEKTRARNO?

Pri obočnem sistemu napajamo uporabnike, ki jih ne moremo priključiti na javno omrežje. V takem primeru je sončna energija poleg vetra najčistejša izbira napajanja.

Pri odločitvi za izgradnjo sončne elektrarne za prodajo proizvedene energije investiramo v eno izmed varnejših naložb, saj nam za odkupno ceno proizvedene energije jamči država, s katero podpisemo pogodbo za 15 let. Ker električna energija iz sončne elektrarne ni konkurenčna ostalim virom, država odkupno ceno subvencionira.

KDO SE ODLOČA ZA SONČNE ELEKTRARNE?

Za gradnjo sončnih elektrarn se odločajo posamezniki in podjetja, ki si želijo zagotoviti relativno varen donos kapitala. Glede na trenutna dogajanja na borzi in nizke bančne obresti je investicija v sončno elektrarno varna in donosna rešitev. Velika skupina investitorjev so

kmetje, ki imajo na eni strani velike površine streh in na drugi možnost pridobitve nepovratnih sredstev iz naslova diverzifikacije kmetijske dejavnosti.

BO V PRIHODNOSTI IMELA SVOJO ELEKTRARNO VSAKA STANOVANJSKA HIŠA?

Že sedaj se posamezniki odločajo za vgradnjo fotovoltaike na enodružinskih hišah, vendar v manjšem številu. Prevladujejo predvsem entuziasti in okoljsko osveščeni ljudje. Težava je v ekonomiki obsega, saj na enodružinsko hišo, če je južna streha brez dimnikov in strešnih oken, lahko namestimo do 6 kWp fotonapetostnih modulov. Z razvojem tehnologije v smeri višje učinkovitosti in manjše odvisnosti od delnega senčenja bo mogoče na manjši površini postaviti sončno elektrarno večje moči ob nižjem vložku na enoto.

INVESTICIJA V ELEKTRARNO

Investicija v sončno elektrarno se podaja v ceni za enoto inštalirane moči €/Wp. Trenutna cena se giblje med 4 €/Wp za manjše elektrarne (10 kWp), pri večjih (1 MWp) pa se cena približuje 2,5 €/Wp.

V državah s subvencionirano odkupno ceno električne energije, Slovenija je ena izmed njih, se investicija povrne prej kot v desetih letih. Dejanska doba povračila je odvisna od velikosti elektrarne, načina postavitve in načina financiranja investicije.

SUBVENCije

Slovenija zagotavlja subvencije pri odkupu električne energije, in sicer v dveh oblikah: kot enotno letno ceno ali enotno letno premijo. Prva že vsebuje subvencijo in tržno ceno oddane energije, slednja pa zajema samo subvencijo, tržno ceno pa si proizvajalec spogaja na trgu.

Poleg subvencij pri prodaji električne energije lahko investitorji pridobijo povratna ali nepovratna sredstva na različnih razpisih. Kmetje lahko pridobijo nepovratna sredstva iz naslova diverzifikacije kmetijske dejavnosti pri ministrstvu za kmetijstvo, za občane in podjetja so na razpolago ugodni krediti Eko sklada. H kreditiranju investicij pristopajo tudi komercialne banke s posebnimi namenskimi krediti.

■ Aleksander Hatlak in Goran Demšar, sodelavca Hidrie Inženiring, odgovorna za področje fotovoltaike

HIDRIA PONUJA CELOVITE REŠITVE

Hidria na področju fotovoltaike ponuja celovite rešitve za objekte, ki jih ni mogoče priključiti na omrežje, ter sončne elektrarne, namenjene proizvodnji in prodaji električne energije. »**Ponujamo projektiranje, izvedbo in servisiranje sistemov,**« pojasnjuje Goran Demšar: »Sončne elektrarne ne zahtevajo veliko vzdrževalnih del, vendar je v primeru napake vsaka sončna ura dragocena.«

DA NE BI KUPOVALI MAČKA V ŽAKLJU...

V Hidria Inštitutu Klima v Godoviču že več mesecev stoji manjša sončna elektrarna, sestavljena iz osmih fotovoltaičnih panelov skupne moči 1,7 kWp. Njen namen ni pridobivanje električne energije za prodajo, namenjena je predstavitvam in delavnicam. Vsi, ki jih rešitev zanima, se lahko spoznajo s fotovoltaiko, saj si je mogoče vsak del elektrarne поблиže ogledati in po potrebi razstaviti ter zopet sestaviti.

Reference Hidrie na področju klimatizacije, gretja in hlajenja

LEDENA ARENA V BERNU

Avtorica: **Karina Loser**

PostFinance-Arena v Bernu, ki lahko sprejme 17.131 obiskovalcev, je trenutno največja ledena dvorana v Švici in ena največjih v Evropi. Zgrajena je bila leta 1967, dve leti kasneje je bila dokončana še strešna konstrukcija. Dom enega najuspešnejših švicarskih klubov, SC Berna, se lahko pohvali z rekordnim obiskom. V lanski sezoni si je tekme Berna v povprečju ogledalo 16.172 gledalcev na tekmo, kar je že osmo leto zapored evropski rekord.

Glavno prizorišče Svetovnega prvenstva v hokeju na ledu 2009 je bilo pred in med sezono 2008/2009 temeljito prenovljeno, ne da bi obnovitvena dela vplivala na njegovo običajno delovanje. Prenovo je doživela tudi VIP kuhinja, v katero je bil v začetku leta 2009 vgrajen prezračevalni strop Hidria GIF s skupno površino 160 m².

POŠTNI CENTER V ST. PETERBURGU

Avtor: **Aleksandar Pjevič**

V poštni center v St. Peterburgu s skupno površino 16.719 m² prispe pošta za celotno Rusijo, ki se tu sortira in nato razpošilja po državi. Zasnova avtomatskega sortirnega centra je dvodelna: objekt A s proizvodno dvorano in prostori za operaterje v mezaninu ter objekt B, kjer je poleg tehničnih in administrativnih prostorov tudi kuhinja z restavracijo. V sistem za klimatizacijo proizvodne dvorane je vključeno sedem klimatskih naprav Hidria z dodatno ogrevanimi žaluzijami za dovod svežega zraka. Slednje preprečujejo zaledenitev vstopnih površin, saj mora klimatizacija oz. prezračevanje delovati 24 ur na dan čez vse leto. Napredno in ekonomično rešitev prezračevanja proizvodne dvorane predstavlja 39 vrtinčnih difuzorjev s termostatsko regulacijo.

BANKA RAIFFEISEN V MARIBORU

Avtorica: **Kristina Jager**

Oktobra lani je banka Raiffeisen slavnostno odprla svoj novi sedež v Mariboru. Sodobna poslovna stavba v štirih etažah in kleti se razprostira na 6.440 m², razporeditev prostorov v stavbi pa ustreza visokim varnostnim standardom. K bivalnemu udobju v tem energetsko varčnem objektu prispeva Hidriina oprema za klimatizacijo, prezračevanje, ogrevanje in hlajenje. Svež zrak zagotavljata dve klimatski napravi, v prostore pa se dovaja preko linijskih difuzorjev v spuščnem stropu. Za požarno varnost skrbijo Hidriine požarne in dimne lopute.

LETALIŠKI KOMPLEKS V SOFIJI

Avtorica: **Edina Čančar**

Sofia Airport Center je zasnovan kot moderno delovno okolje, ki se na edinstven način vklaplja v sklop prostranega parka z ribnikom. Koncept sestavljajo trije ključni deli s skupno površino 165.000 m², od tega 100.000 m² zasedajo pisarniški prostori najvišjega razreda, 22.000 m² je logističnih površin. Sklop dopolnjuje ekskluziven hotel z 250 sobami, restavracijo, konferenčnimi prostori in rekreacijskimi površinami. Center odlikuje najmodernejša tehnologija, okolju prijazna naravnost ter odlična strateška lokacija. Nahaja se v neposredni bližini mednarodnega letališča v Sofiji, tik ob cesti, ki letališče povezuje s približno 5 km oddaljenim centrom mesta. Objekt, ki je trenutno še v fazi izgradnje, je največja Hidriina referenca v Bolgariji – med drugim ga bo namreč ogrevalo kar 1.200 talnih konvektorjev Hidria.

ŠOLSKI KOMPLEKS V VELIKI BRITANiji

Avtorica: **Kristina Jager**

Na mestu stare stavbe Teddington School v bližini Londona nastaja ekskluziven šolski kompleks s površino 10.500 m², ki bo poleg šolskega posloplja vključeval še dve pokriti športni igrišči, parkirišče in pomožne objekte. Štirinadstropni glavni objekt je razgibana arhitekturna kompozicija različnih materialov in oblik, ki se razteza do bregov reke Temze. Hidria pri skoraj 30 milijonov dolarjev vredni investiciji sodeluje z opremo za klimatizacijo in ogrevanje.

MUZEJ V BUKAREŠTI

Avtorica: **Kristina Jager**

Muzej v romunski prestolnici, ki nosi ime slikarja Amana, je bil po njegovih načrtih leta 1869 zgrajen v renesančnem stilu. Značilni arhitekturni detajli in štukature s portreti velikanov renesančne dobe na fasadi muzeja se nadaljujejo tudi v notranjosti objekta. Ob temeljiti prenovi je bila prav ohraniti teh dragocenih detajlov posvečena največja pozornost. Prenovljeno podobo muzeja, ki je bil zaradi unikatne notranje poslikave in opreme razglašen za kulturni spomenik, diskretno zaokrožuje novi pod z vgrajenimi Hidriinimi talnimi konvektorji.

ELEKTRIČNI AVTOMOBILI IN HIDRIINO ZNANJE

Avtorja:

Mag. Boštjan Tušar,
Helena Pregelj Tušar

Foto: **Robert Zabukovec**

»Če želite imeti dvosedi avto, ki je zelo drag, se ne pelje daleč in ga je potrebno ure in ure polniti na elektriki, potem je električni avto ravno pravi za vas!«.

Tako bi se glasilo reklamno sporočilo še pred enim desetletjem, ko so se razvijali večji projekti električnih vozil. Danes je razvoj popolnoma električnega vozila povsem v razmahu in hitro bo prišel dan, ko bo trg električnih avtomobilov presegel »smrdeče fosilne potratnike«.

Kaj nas še loči od tega? Poleg ekonomije obsega ali popolnega pomanjkanja nafte seveda še všečen električni avtomobil, ki bo zadostil našim potrebam: Lep? Brez težav!

Poceni? Mrcina slej ko prej, električno »gorivo« pa tako ali tako.

Močan? Najmanjši problem!

Ekološki? Neprimerno bolj.

Dolg dolet z enim polnjenjem? 80% voženj je tako ali tako do 100 km dnevno, dometi pa bodo nekajkratnik tega.

Hitro in enostavno polnjenje? Eno ali drugo.

Težava je edino v tem, da ne moremo imeti vsega tega hkrati, torej ne moremo polniti avtomobila 10 minut in se peljati zelo daaaaaleč. Zato lahko predvidevamo, da se bodo na trgu znašli takšni in drugačni modeli avtomobilov, ki bodo prirejani npr. bolj za mesto, za hitrost ali pa za dolge poti. Vsem pa bo skupna še ena všečna lastnost: po cestah bodo švigali dosti bolj potihno.

■ Razvojni tim Hidria Inštituta za avtomobilsko industrijo: Jure Golob, Matej Ivančič, dr. Primož Bajec, dr. Bogomir Zidarič in mag. Peter Uršič

HIDRIIN GENERATOR ELEKTRIČNE ENERGIJE »RANGE EXTENDER«

Priznani avstrijski inštitut AVL List GmbH je v lanskem letu Hidrii zapal razvoj variante elektromotorskega pogona v funkciji generatorja električne energije. Generatorska enota, tako imenovani »range extender« električnim avtomobilom omogoča bistveno podaljšanje časa vožnje in dosega, z izhodiščnih 50 na kar 150 do 200 kilometrov, s tem pa hitrejši prodor na tržišče in evropske ceste.

ODLIKE INOVATIVNE REŠITVE

Tehnološko zahtevni elektromotorski pogon, ki so ga lani razvili strokovnjaki Hidria Inštituta za avtomobilsko industrijo v Tolminu, dosega visoke gostote moči, še posebej pa ga odlikuje izjemno visok, preko 90% izkoristek v generatorskem režimu delovanja. Električni stroj je neposredno povezan z glavno gredjo namensko razvitega motorja z notranjim zgorevanjem z majhno delovno prostornino, in služi za zagon motorja z notranjim zgorevanjem, hitreje doseganje delovne vrtilne hitrosti, v generatorskem režimu pa električni stroj skupaj s pripadajočim sklopom močnostne elektronike proizvaja 15 kW električne moči v napetostnem obsegu od 250 do 450 V, za polnjenje visokonapetostnega akumulatorja v vozilu.

DALJŠI DOSEG

Končni rezultat je bistveno podaljšanje neprekinjenega delovanja električnega avtomobila in povečanje uporabnega dosega z izhodiščnih 50 na kar 150 do 200 kilometrov. Optimalno delovanje elektromotorskega pogona je tesno povezano z najbolj dovršenimi algoritmi krmiljenja, ki so jih Hidriini inženirji razvili v sodelovanju s Fakulteto za elektrotehniko Univerze v Ljubljani.

ZAUPANJA VREDEN POSLOVNI PARTNER

Avstrijski AVL je Hidrii pri ustvarjanju nove generatorske enote z optimirano prostornino, težo, vibracijami, hrupom in emisijami zapal razvoj visoko učinkovitega elektromotorskega pogona v funkciji generatorja električne energije. Za sodelovanje se je odločil zaradi znanja in kompetenc, ki jih ima Hidria na področju elektrifikacije vozil, kar je v preteklosti že dokazala z razvojem t. i. »start-stop« sistema za dvokolesa ter inovativnega zaganjalnika-generatorja. V inštitutu AVL poudarjajo, da generator za povečevanje dosega električnih vozil odlikuje inovativnost vseh njegovih sestavnih delov, ki so bili razviti posebej za predstavljeno novo rešitev, z bistveno boljšimi karakteristikami od konkurenčnih izdelkov.

AVTOMOBILSKE TEHNOLOGIJE ZA ZELENO MOBILNOST

Avtorja:
Simon Velikonja,
Jernej Kusterle

GREAT WALL

Hidria prvič dobavlja svoje izdelke za prvo vgradnjo kitajskemu proizvajalcu avtomobilov. Za korporacijo Great Wall proizvaja vžigne sisteme za štiricilindrske dizelske motorje 2.0. Ti bodo vgrajeni v nove modele vozil, ki bodo na ceste zapeljala v letošnjem letu. Predseriji, ki je stekla lani, bo maja letos sledil začetek redne proizvodnje. Great Wall je kitajski proizvajalec avtomobilskih motorjev, lahkih dostavnikov in športnih terenecv (SUV) s sedežem v Baodingu blizu Pekinga. Relativno mlada blagovna znamka že dosega izjemno hitro, kar 110% letno rast.

PORSCHE

Hidria je razvila inovativno rešitev za aktivni električno podprt volanski sistem, ki bo po letu 2011 vgrajen v novo generacijo vozil Porsche 911. S tem projektom vstopa v najbolj kompleksne in napredne volanske sisteme, ki jih odlikuje izredna vodljivost ob skrajnih obremenitvah. Hidriin volanski sistem bo v kombinaciji s 'Porsche Traction Management' sistemom, ki omogoča variabilni prenos moči na obe pogonski gredi, skrbel za največjo stopnjo vodljivosti, varnosti in ekonomičnosti ob hkratnem zagotavljanju voznih užtkov tudi v najbolj ekstremnih pogojih. Napredne razvojne rešitve za aktivne volanske sisteme, ki bodo vgrajene v avtomobile Porsche, so Hidriini inženirji v spodnjedrijskem Hidria Inštitutu za materiale in tehnologije pričeli uspešno graditi na sistemih aktuatorja za aktivni električno podprt volanski sistem za športno verzijo M vozil BMW, serije 5.

BMW

Hidria je vključena v predrazvoj in izdelavo prototipa pokrova avtomobilskega motorja BMW M6. Razvoj prototipa je za strokovnjake Hidria Inštituta za materiale in tehnologije v Spodnji Idriji predstavljal novost, saj so se s razvojem tankostenskega izdelka za avtomobilski motor srečali prvič. Razvoj prototipa s programsko opremo Catia je zaključen, projekt se nadaljuje z razvojem serijskega izdelka.

Nova rešitev Hidrie – inovativni grelnik nafte – bo premierno vgrajena v avtomobile BMW X3. Ključna funkcija nove tehnološke rešitve, ki so jo razvili strokovnjaki Hidria Inštituta za avtomobilsko industrijo v Tolminu, je segrevanje nafte pred vstopom v filter. Grelnik nafte v hladnejših mesecih leta preprečuje izločanje parafina iz nafte ter s tem mašenje in kvarjenje filtra.

Hidria se bo na področju avtomobilske industrije v letošnjem letu osredotočala na visokotehnološke rešitve za zeleno mobilnost. Dva projekta – rešitve za hibridna in električna vozila ter sistemi za zmanjševanje emisij v dizelskih vozilih – bosta sofinancirana s sredstvi SID banke in Evropske investicijske banke v skupni višini dobrih 42 milijonov evrov. Tudi v lanskem letu je Hidria na področju avtomobilske industrije dosegla pomembne preboje v vodilne evropske avtomobilske korporacije. Prvič je začela svoje izdelke za prvo vgradnjo dobavljati tudi kitajskemu avtomobilskemu proizvajalcu, korporaciji Great Wall.

PEUGEOT 208

Hidrii, ki je leta 2003 osvojila razvojno in proizvodno nominacijo za volanski sistem Peugeota 207, sta bila zaradi odličnosti rešitve zaupana tudi razvoj in proizvodnja nove rešitve za elektromehanski volanski sistem v novem Peugeotu 208. Hidria se je v projekt za novo vozilo, ki bo na ceste zapeljalo leta 2011, vključila že v fazi predrazvoja. V začetni fazi so Hidriini strokovnjaki poleg zahtevnega izdelka razvili tudi opremo za izvajanje validacijskih testov. S tehnologijo bo Hidria preverjala vzdržljivost izdelkov na stranski udar ter skladno z zahtevami kupca zagotovila, da bo rešitev kakovostna, predvsem pa varna za končnega uporabnika – voznika Peugeota 208.

FORD FIESTA

Hidria bo za motor 1.4 TDCi Duratorq, vgrajen v Fordovo Fiesto, dobavljala nizkonapetostne svečke. Proizvodnja bo stekla januarja letos. Motor, ki bo vgrajen tako v Fordova, pa tudi Citroenova in Peugeotova dizelska vozila, je v celoti razvila korporacija PSA Peugeot Citroen. Gre za manjši dizelski motor s prostornino 1,4 litra, skladen z zahtevnim okoljskim standardom EURO5. Korporacija PSA Peugeot Citroen bo Hidriine vžigne sisteme vgrajevala v avtomobilske motorje v svoji proizvodnji v Franciji, Ford pa v Veliki Britaniji.

CITROEN NEMO

V vozila Citroen Nemo bo vgrajen povsem nov Hidriin vžigni sistem, ki ustreza visokim ekološkim zahtevam EURO5. Sistem za hladen zagon dizelskih motorjev ima pomembno vlogo pri zagotavljanju nižjih emisij v času segrevanja motorja ter v fazi regeneracije filtra trdih delcev. S pomočjo elektronskega krmilnika omogoča hitro segrevanje in stabilnejše delovanje motorja. Inovacija se od predhodne rešitve razlikuje predvsem po kratkem času predžarjenja, ki zagotavlja primerljivo hiter vžig kot pri bencinskem motorju. Konica ogrevalne svečke se ogreje na 1000°C v manj kot 2 sekundah. Hidriin sistem zagotavlja stabilen vžig tudi pri -30°C. Daljši čas požarjenja, ki je še ena od odlik novega sistema, pa omogoča tudi do 40% znižanje škodljivih emisij v fazi segrevanja motorja ter bistveno tišje delovanje.

Avtor:
mag. Boštjan Tušar

KLIK, TO JE ROP!

Ko gremo od doma, zaklenemo vhodna vrata. Ko zapustimo avtomobil, ga ravno tako zaklenemo in tudi ob odhodu iz pisarne zaklenemo svoj računalnik. Ups... mar res?

Z zaklepanjem poskrbimo za varovanje naše lastnine, zato je bi tudi v primeru računalnika morali poskrbeti za zavarovanje (še kako pomembnih) informacij, ki so spravljene na njem ali pa je do njih preko računalnika mogoče dostopati. Mora za to poskrbeti služba za informatiko? Deloma res, in sicer toliko, da so podatki spravljene na varnih sistemih, med tem ko velik dejavnik tveganja pred izgubo, krajo ali potvorbo podatkov predstavljamo uporabniki sami.

ROPARJEM Z NOGAVICO NA GLAVI JE ODKLENKALO

Ker živimo v globalnem svetu, povezanem z internetom, je postalo področje varovanja informacij še kako obsežno in kompleksno – postalo je pravzaprav svoja mala veda. Svet se spreminja in tako se spreminjajo tudi načini odtujevanja sredstev. V bližnji preteklosti imamo nemalo primerov, ki očitno kažejo na to, da bo klasičnim roparjem z nogavico na glavi počasi odklenkalo, saj v trgovinah ne bo več novcev. Novodobni tat bo (je) 21-letni nezadovoljnež, ki mu bodo na ulici ponudili 500 dolarjev, v zameno pa bo povzročil škodo temu ali onemu podjetju. In to iz svoje (mamine) sobe, namesto pištote pa bo v roki imel hamburger in miško.

VAROVANJE INFORMACIJ V HIDRII

Svet se seveda na takšne spremembe odziva. Celo ISO standard, ki ureja politiko varovanja informacij je bil sprejet že pred leti (trenutno ISO27002). Tudi v Hidrii se odzivamo na grožnje informacijske družbe. Temu ustrezno smo pred časom formirali delovno skupino, ki bo skladno s priporočili standarda ISO27002 pokrivala vsa področja varovanja informacij.

Poleg rednih nujnih prioritarnih opravil skupina za informacijsko varnost trenutno pripravlja strateški srednjeročni načrt ureditve tega področja, ki zajema predvsem organizacijsko in tehnično varovanje. V prvem poskrbimo, da bodo odnosi z ljudmi pravilni, tako tudi postopki avtorizacij do informacijskih zbirk podatkov, da bo intelektualna lastnina tehnično in formalno zavarovana, da bomo uporabniki ozaveščeni itn. Pod tehnično varovanje pa uvrščamo ureditev fizičnih dostopov, varnostnih kopij podatkov, požarne alarme in požarne pregrade itd.

PREVIDNOST IN VESTNO RAVNANJE NISTA ODVEČ

Vsem področjem je skupno to, da jih je potrebno nenehno vzdrževati, torej redno preverjati delovanje kontrol pristopa, redno osveščati in imeti stalno ažurne sezname skrbnikov baz podatkov v naših aplikacijah. Med drugim. Sliši se kompleksno in tako tudi je. Vendar ne pozabimo, da si z vestnim ravnanjem glede virov podatkov na račun večje preglednosti po eni strani lajšamo naše vsakdanje delo, po drugi strani pa varujemo tisto, od česar živimo mi sami, naša podjetja in s tem tudi naši sodelavci.

HIDRIINA EKIPA USPEŠNO NASTOPILA NA LJUBLJANSKEM MARATONU

Ekipa Hidrie je novembra lani uspešno nastopila na Ljubljanskem maratonu, največji rekreativni tekaški prireditvi v Sloveniji. Na maratonu je tekmovalo kar 70 sodelavk in sodelavcev Hidrie, njihovih družinskih članov in štipendistov s predsednikom poslovnega odbora Hidrie mag. Iztokom Seljakom na čelu, ki je po zahtevni tekaški preizkušnji povedal: »Ponosen sem, da se naši sodelavci počutijo del naše skupne družine, ekipe. Tečejo za Hidrio in se do konca ne vdajo. To pomeni neposredno podporo našim vrednotam, zato je s tradicijo tekmovalja in spodbujanja zdravega življenja pomembno nadaljevati in zanjo navdušiti čim več sodelavcev.« Posebne pohvale si zaslužijo štirje člani Hidriine ekipe: Roland Kacin, Roman Filipič, Aleksander Hatlak in Bojan Forščak, ki so premagali najdaljšo, 42 km dolgo preizkušnjo.

OB JUBILEJU PODELILI DONACIJE GLASBENIM TALENTOM

Vodilni sodelavci in sodelavke Hidrie so 20-letnico Hidrie obeležili z družbeno odgovorno akcijo zbiranja sredstev za razvoj mladih glasbenih talentov. V akciji zbrana sredstva so na decembrskem sprejemu podelili hčerkama svojih sodelavcev. Devetletna violinistka in balerina Sofya-Agnessa Yakuntsova iz Ljubljane bo z donacijo vodstva Hidrie nadaljevala izobraževanje na Srednji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani ter v Glasbenem ateljeju Tartini, flavtistka Špela Flajšaker iz Idrije pa bo donacijo namenila nakupu nove flavte, s katero bo še naprej igrala kot solistka in članica Godbenega društva rudarjev Idrija, pripravlja se tudi na sprejemne izpite na Srednji glasbeni in baletni šoli v Ljubljani.

GODBENO DRUŠTVO ŽE OSMO LETO POD GENERALNIM POKROVITELJSTVOM HIDRIE

Hidria je tudi v letu 2009 kot generalni pokrovitelj spodbujala delovanje Godbenega društva rudarjev Idrija. Godbeniki so glasbeno sezono sklenili z novoletnima koncertoma v Idriji in Spodnji Idriji, na katerih so se kot solisti predstavili trije člani Godbenega društva: Špela Flajšaker, flavta, Boris Peternelj, trobenta in Jernej Albrecht, klarinet.

DOMEN PREZELJ ŽE ČETRTIČ NA KONFERENCI PIHALNIH ORKESTROV V ZDA

»Nepozabno doživetje ob srečanjih s svetovnimi legendami pihalnih orkestrrov, izjemne interpretacije najbolše trobilne sekcije na svetu – Chicago Symphony Brass Ensemble – in orkestra, ki ga je v začetku prejšnjega stoletja vodil »kralj koračnic« John Philip Sousa.« S temi besedami je dirigent Godbenega društva rudarjev Idrija Domen Prezelj strnil prve vtise tik po udeležbi na mednarodni konferenci pihalnih orkestrrov v Združenih državah Amerike. Decembrsko izobraževanje, ki se ga vsako leto udeležuje z velikim navdušenjem, mu je že četrtič zapovrstjo omogočila korporacija Hidria.

ROTARY CLUB IDRİJA ZA MLADEGA VIOLINISTA IN LETOVANJE OTROK

Rotary Club Idrija, v katerem sodelujejo tudi vodilni managerji Hidrie, je decembra lani na Kendovem dvorcu v Spodnji Idriji organiziral Miklavžev koncert, ki je bil namenjen zbiranju sredstev za dobrodelne namene. Na koncertu so nastopili: Jernej Albreht (klarinet), Erin Čoralić (violina), Armin Čoralić (klavir), Marko Hatlak (harmonika) in korepetitorka Polona Bizjak. Idrijski rotarijci so donaciji tokrat podarili Erinu Čoraliću, ki bo sredstva namenil nakupu nove violine, ter otrokom, ki jih bo Zveza prijateljev mladine iz Idrije poleti popeljala na morje.

MAVRICA, KI NAM BARVA ŽIVLJENJE

Vrtec Idrija in idrijska osnovna šola sta oktobra lani gostila 5. srečanje partnerskih šol iz osmih držav, ki že drugo leto sodelujejo v mednarodnem projektu Comenius z naslovom »Lepo obnašanje-mavrica, ki nam barva življenje«. V petdnevni program srečanja so gostitelji dogodka strnili bogat niz najrazličnejših predstavitev, strokovnih srečanj, povezanih s projektom, in drugih spremljevalnih dogodkov za okoli 50 udeležencev iz Turčije, Romunije, Irske, Anglije, Portugalske, Italije, Malte in Slovenije. Udeležence srečanja je s svojim obiskom počastila soproga predsednika RS Barbara Miklič Türk, ki je ob tej priložnosti vzgojiteljici Nadji Brence podelila certifikat odličnosti mednarodnega združenja ISSA – International Step by Step Association. Ravnateljica Vrtca Idrija Damjana Velikonja je ob tej priložnosti pohvalila sodelovanje med vrtcem in Kendovim dvorcem v Spodnji Idriji, ki je dogodek tudi sponzorsko podprl.

Z OSNOVNOŠOLCI NA SONCU

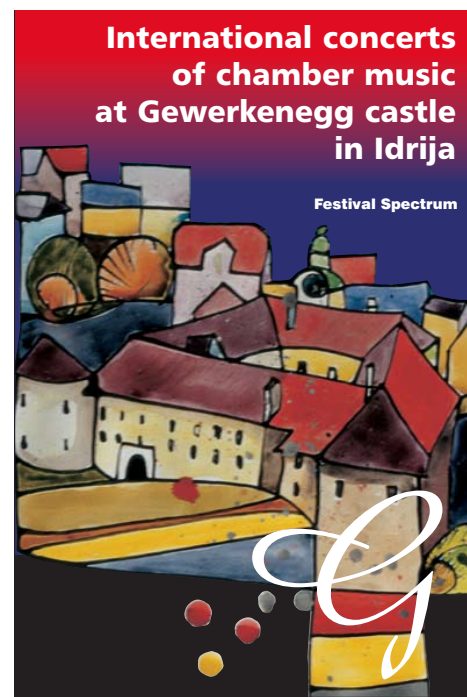
Hidria je junija lani sodelovala pri raziskovalnem taboru nadarjenih učencev Osnovne šole Idrija, ki je potekal na planini Kuhinja v Tolminskem hribovju. Tehnična delavnica, namenjena nadarjenim osnovnošolcem, se je začela s predstavitvijo Sonca, njegovega delovanja, vpliva na Zemljo ter koriščenja Sonca kot obnovljivega vira energije. Učenci so izvedli tudi dva poizkusa, s katerima so spoznali način pridobivanja električne energije iz sončnega sevanja s pomočjo fotonapetostnega modula.

KONCERTI KOMORNE GLASBE

1. februar 2010 ob 19. uri v avli Gimnazije Jurija Vege Idrija
Andrej Grafenauer (kitara)
 Kitarski duo Črnobelo: **Luka Vehar** in **Andrej Pekarovič**

11. februar 2010 ob 19. uri v dvorani Glasbene šole Idrija
 CLAVIMERATA
Gregor Kovačič (klarinet),
Janez Podlessek (violina),
Ilonka Pucihar (klavir)

22. februar 2010 ob 19. uri v dvorani Glasbene šole Idrija
 Klavirski duo: **Nina Mole** in
Jakša Zlatar
Maja Tajnšek (klavir)
Rok Šinkovec (tuba)

SREČANJE EVROPSKIH POSLOVNIH SEKRETARK

Septembra lani je Kendov dvorec v Spodnji Idriji gostil udeleženske združenja EUMA, ki povezuje tajnice, poslovne sekretarke in poslovne asistentke iz vse Evrope. Udeleženske srečanja so spoznavale lepote Idrijskega in dobrote tradicionalne kulinarike. Srečanje sta omogočila Hidria in Kendov dvorec.

Vabimo vas na Koncerte komorne glasbe v Idriji, ki jih pod umetniškim vodstvom prof. Cveta Kobala organizirata Javni sklad za kulturne dejavnosti – območna izpostava Idrija in Krajevna skupnost Idrija. Tudi v letošnji sezoni sta med sponzorji Hidria in Kendov dvorec.

ZARIS V ČAS

Septembra lani je Literarno društvo RIS iz Idrije predstavilo novi zbornik *Zaris v čas*. Člani društva so na literarnem večeru prebrali svoja dela ob spremljavi Mira Božiča (ustna harmonika). Večer je potekal v Spodnji Idriji, na Kendovem dvorcu, ki je prispeval k uspešni uresničitvi dogodka.

MLADI IN GORE

Planinsko društvo Idrinja je novembra lani organiziralo regijsko tekmovanje otrok in mladine v poznavanju planinstva »Mladina in gore«. V zadnjih letih je idrijsko društvo na tem tekmovanju vedno dosegalo dobre rezultate, saj se je ena od dveh štiričlanskih ekip vedno uvrščala med najboljših osem v državi. Hidria je mladim udeležencem lanskoletnega tekmovanja podarila simbolična darilca.

PRIMORKE IN PRIMORCI BEREMO ODLIČNO!

Avtorica: **Milanka Trušnovec**, direktorica Mestne knjižnice in čitalnice Idrinja

Srečanje z vsestranskim ustvarjalcem – pisateljem, pesnikom, scenaristom, piscem radijskih in dramskih iger ter besedil za slovenske popevke – **Ferijem Lainščkom** je v sredo, 2. decembra 2009, zaozkožilo izjemno uspešen projekt PRIMORCI BEREMO. V vseprimorski bralni znački za odrasle, ki je lani povezala kar devet primorskih knjižnic (poleg naše Mestne knjižnice in čitalnice Idrinja s cerkljansko in spodnjeidrijsko enoto še ajdovsko, goriško, ilirskobistriško, izolsko, koprsko, piransko, sežansko in tolminsko), nam je že tretje leto zapored uspelo dokazati, da je ob poplavi tuje in domače šund-literature še vedno mogoče **brati kakovostno**. Kriteriji kakovosti so sicer vedno stvar debate, a vseeno ...

Kar 101 član (oziroma predvsem članice) idrijske, spodnjeidrijske in cerkljanske enote (v vseh sodelujočih primorskih knjižnicah pa 827 članov) je lani sprejel izziv branja izvirnega slovenskega leposlovja in se prepustil literarnim svetovom Tomaža Kosmača, Mihe Mazzinija, Marjana Rožanca, Marinke Fritz - Kunc, Polone Škrinjar, Ferija Lainščka, Ifigenije Simonović, Andreja Rozmana Roze, Frana Milčinskega in drugih avtorjev s priporočilnega seznama. In vsi primorski knjižni molji so preživeli. Torej domača književnost vendarle ne grize, ni bavbav, ne povzroča nočnih mor, ne zastruplja srca in duha kot marsikatera druga slovenska medijska štala, predvsem pa sodelujoče poveže v kliko ozaveščenih, ambicioznejših bralcev.

Le-ti so na idrijsko-cerkljanskem lani prežvečili, pogoltnili in brez usodnejših težav prebavili **kar 775 knjig** izbranih slovenskih avtorjev, v vsej beroči primorski regiji pa kar 5.666 knjig. Navdušujoče! Torej

ne drži, da nimamo časa, volje, energije, potrebe in ideje za branje. Treba je samo priti v častitljivi idrijski magazin, spodnjeidrijsko, dobrih 100 let staro šolo in/ali cerkljanski Bevkov hram na Platiševi 5, pa je zadeva rešena.

Nenazadnje se jih je **kar 79** od 101 sodelujočega v Mestni knjižnici in čitalnici Idrinja povzpelo na sam bralni Olimp ter si s prebranimi vsaj petimi proznimi deli in eno pesniško zbirko priborilo priznanje Primorci beremo, knjižno nagrado in lastnoročni podpis Ferija Lainščka v pesniško zbirko *Ne bodi kot drugi*. V vseh primorskih knjižnicah skupaj je bilo takšnih lavreatov 563. Bravo, Primorci – borci!

Ljuba slovenska država z velekulturnim Ministrstvom za kulturo in jako ekspeditivnim JAK-om (Javno agencijo za knjigo) pa tako uspešne akcije spodbujanja izvirne slovenske bralne kulture, kot je naša primorska, podpira tako, da: 1) leta 2009 zavrže našo skupno vlogo na razpisu za sofinanciranje, in sicer zaradi 1 (enega!) manjkajočega podpisa v vlogi in ne primakne niti ušivega centa; 2) od leta 2010 dalje vsem knjižnicam (oziroma po njihovo zavodom, ki jim država oziroma lokalna skupnost zagotavlja financiranje, kar smo seveda tudi knjižnice) že v osnovi onemogoča prijavljanje na tovrstne razpise. Res produktivno. In stimulatивно. Drugače pa so jih polna usta velikih besed o knjižnicah kot ključnih in nujnih vzgojiteljih bralcev. Vam gre to skupaj eno z drugim?

Kakorkoli: **Primorci se ne damo in vztrajamo**. Tudi v letu 2010. **Brali bomo še več in še bolje**. In seveda uživali. **Pridružite se nam!**

KENDOV DVOREC – OAZA USTVARJALNEGA MIRU

Za osvajanje novega znanja in zbrano učenje potrebujemo mir. In miru je v prostorih Kendovega dvorca v Spodnji Idriji, čudovitega hotela, ki deluje pod okriljem Hidrie, v izobilju. Član ugledne mednarodne verige hotelov in dvorcev Relais&Chateaux je s svojo spokojnostjo kot nalašč za poslovna srečanja, konference, izobraževanja in pogovore.

Foto: **Robert Zabukovec**

V treh sobanah Kendovega dvorca, opremljenih s sodobnimi študijskimi pripomočki – Hanini sobani, Jakobovi sobani in Hiši – pridobivajo znanje mnogi sodelavci Hidrie, pa tudi poslovni partnerji iz Slovenije in tujine.

Odkrivanje novega znanja se v prostorih Kendovega dvorca vedno spremeni v prijetno izkušnjo. Gostoljubje osebja in toplina hiše poslovne partnerje pogosto prepričata, da na Dvorcu ostanejo več dni ter izobraževanje povežejo z odkrivanjem bogate tradicije kraja in njegove okolice, čudovitimi sprehodi in trenutki sprostitve.

Šarm Kendovega dvorca in kulinarčne dobrote iz Kendove kuhinje pripomorejo k uspehu mnogih izobraževanj in poslovnih pogovorov. Spodnjeidrijski turistični biser, za mnoge kraj poročnega slavlja ali družinskega praznovanja, je tako tudi uveljavljeno izobraževalno središče, ki ga gostje doživljajo kot »oazo ustvarjalnega miru«.

VELIKO PRIZNANJE KENDOVEMU DVORCU V SPODNJI IDRIJI – ČUDOVITO IN VELIKO ODKRITJE, ODLIČNE JEDI, TOPLA GOSTOLJUBNOST, ČUDOVITA POKRAJINA!

Kendov dvorec v Spodnji Idriji se je v mednarodnem merilu ponovno uvrstil med najboljše. Ameriška revija Andrew Harper's Hideaway Report, ki ocenjuje prestižne hotele po vsem svetu, mu je januarja letos podelila veliko priznanje in ga tako uvrstila med zmagovalce.

Gospodarica Kendovega dvorca **Ivi Svetlik** je priznanje sprejela z velikim veseljem in ponosom: **»Priznanje dokazuje, da sodimo v sam vrh mednarodne turistične ponudbe.«** Andrew Harper je lani poleti obiskal Evropo, med obiskom ga je pot prvič ponesla tudi v Slovenijo. Že ob prihodu so ga navdušile lepote Julijskih Alp, prijetno presenečen je bil tudi nad slovensko kulinariko: **»Slovenija je nova obljubljeni dežela za ljubitelje dobrih jedi, ki potujejo v Evropo.«**

Na Kendovem dvorcu ga je osebje prepričalo s prijaznostjo in odličnimi domačimi jedmi. Lokalne kulinarčne posebnosti izpod rok glavnega kuharja **Francija Pivka** in njegovega pomočnika **Klavdija Piriha** so dober glas o Kendovem dvorcu ponesle čez ocean, od tam pa preko revije Hideaway Report po vsem svetu. **»Kulinarike Kendovega dvorca ne bi bilo brez odličnih kuharjev in zanesljivih lokalnih dobaviteljev. Za njihove izdelke in pridelke ne potrebujemo certifikatov, saj vemo, da z nami delijo le najboljše, zdrave in naravne jedi. Zahvala za naš uspeh gre tudi njim,«** poudarja Ivi Svetlik.

Poleg kulinarike in odličnih vipavsko-briških vin je uglednega ameriškega ocenjevalca navdušila gostoljubnost osebja. **Simona Golja Kosmač, Gregor Kosmač, Bogdan Tončič, Vanja Primožič** in **Irma Razpet** odlično poskrbijo za obiskovalce dvorca. Po besedah gospodarice Ivi Svetlik so **»majhna ekipa, ki dela velike stvari.«**

Andrew Harper's Hideaway Report že 31. leto predstavlja neobhodni vir nasvetov za zahtevnega mednarodnega turista. V letošnji izbor najboljših hotelov je uvrstil po dva hotela iz Združenih držav, Francije, Španije, Italije, Afrike in Azije. V jugovzhodni Evropi sta ga najbolj navdušila Kendov dvorec iz Slovenije in Villa Miločer iz Črne gore.

Foto:
Miloš Horvat in
osebni arhivi
mladoporocencev

POČUTILA SVA SE KOT V PRAVLJICI

Priprave na poročni dan, ki marsikomu predstavlja najlepši dan v življenju, pogosto trajajo več mesecev. Dekleta, ki ste morda na silvestrski večer postala zaročenke, zagotovo že razmišljate o sanjskem kraju, kjer boste svojemu izbrancu dahnile usodni: »Da«.

Duh že skoraj pozabljenih časov, ki veje na podeželskem Kendovem dvorcu v Spodnji Idriji, je kot nalašč za poročne obrede in poročne slovesnosti. Civilni del poročnega obreda lahko nevesta in ženin opravita v Hanini ali Jakobovi sobani, poleti tudi na Haninem vrtu pod stoletnimi jablanami, cerkveni pa v baročni cerkvi Marije na Skalci, ki leži na nasprotnem bregu reke Idrijce.

Za popestritev poročnega obreda na Kendovem dvorcu poskrbijo z nežnimi zvoki citer, flavte ali klavirja. Mladoporočenca pospremiijo na skupno pot deklice spremljevalke v tradicionalnih oblačilih z idrijsko čipko in cvetličnimi venčki.

Po končanem poročnem obredu se lahko mladoporočenca in svatje prepustijo gostoljubju Kendovega dvorca. Poročno slavlje se ob glasbi in plesu nadaljuje v Hanini ali Jakobovi sobani, poleti tudi na Haninem vrtu, polnem cvetočih hortenzij in vrtnic.

In poročna noč? Kendov dvorec vsakemu paru, ki se odloči za poročno slavlje v njihovi hiši, pokloni – prepričani smo – nepozabno darilo. Nevesta in ženin lahko za poročno noč izbereta eno izmed enajstih čudovitih sob, opremljenih s starinskim pohištvom iz 19. stoletja, razkošjem ročno klekljane idrijske čipke in elegantno domišljenimi detajli.

Poroka na Kendovem dvorcu je nepozabno doživetje, za katerega so se odločili mnogi pari, tudi sodelavke in sodelavci Hidrie. Cena izvedbe poročnega obreda na Kendovem dvorcu znaša 700,00 EUR, za sodelavce Hidrie pa 500,00 EUR.

Eva in Gašper Svetlik: Najina poroka je bila kot iz pravljice. V prečudovitem okolju Kendovega dvorca, kjer je osebje poskrbelo prav za vsak detalj, in obkrožena z ljudmi, ki jih imava najrajši...

Neda in Simon Permozer: Kendov dvorec sva izbrala, ker tukaj poroke ne potekajo »po tekočem traku«, ampak si za vsak par vzamejo čas in ti namenijo vso pozornost, ozračje pa je resnično svečano in trenutku primerno. Ambient je enkratno in poroka na Kendovem dvorcu, ki je bila na vrtu med jablanami, nama bo ostala večno v lepem spominu.

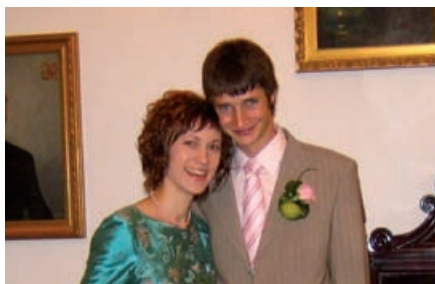

Tatjana in Roland Kacin: Najina poroka je bila zgodba o ljubezni, izročilu in tradiciji. Zato ni manjkalo čipk, (Tatjana je klekljala sama in za poročno obleko in konfete porabila kar 2084 ur) simbolike in idrijske kulinarike. Ker sva si za ta dan želela popolnosti, sva si za poročni obred izbrala Kendov dvorec. Predvsem zaradi individualnega pristopa in osebnega angažiranja gospe Ivi Svetlik, ki je skupaj z osebjem poskrbelo, da je vse potekalo na visokem profesionalnem nivoju. Če bi naju vprašali, kaj bi spremenila, bi bil odgovor: nič (razen morda vremena). Tudi če bi se morala danes odločati, bi izbrala Kendov dvorec.

Za najin poročni dan sva iskala kraj, kjer bi imela stik z naravo, zato je bila v Spodnji Idriji odlična kombinacija Kendovega dvorca ter cerkve Marije na Skalci. Od Kendovega dvorca sva pričakovala vrhunsko ponudbo, ki pa se je na najin najsrečnejši dan zllila še s čarobnostjo večera in tako smo skupaj s sorodniki, prijatelji pevci Vodopivci, ansamblom in osebjem dvorca ustvarili res nepozabno doživetje, ki ga danes še vedno podoživljava tako, kot da bi se zgodilo včeraj.

Ana in Boštjan Tušar

Nives in Miha Laharnar

»Bilo je kraljevsko, v kraljevskem okolju.«

Poročni menu na Kendovem dvorcu

Hanina kita in Kendov hlebček
Petelinova juha in potička iz vrtnih zeli
Žlikrofi po Kendovo
ali
Franetovi bleki
Hanin sladki štrukelje

Cena menuja: 38 evrov po osebi

AVTOR: MATJAZH HLADNIK	JED IZ JAJC IN MOKE Z RAZLIČNIMI NADEVI	NABOJ, PATRONA	UROŠ ROJKO	MOČAN PRIJEM	DELEŽ, PARCELA	PRIMORSKA RASTLINA, OZEPEK	TANJA ODER	ČLOVEK Z OBSEŽNIM ZNAJEM IZ KAKEGA PODROČJA	GESLO	OBDOBJE STAREJŠEGA PALEOZOIKA	VRELA VODA	OSKAR OREL	SPODNJI DEL POSODE	GLAJENJE PERILA Z LIKALNIKOM	KDOR DELA NA AKORD
PRENE- HANJE Z DELO- VANJEM									DEŠČICA ZA POKRIVANJE STREH						
NAŠA PEVKA (M. Z.)									IRONIČEN PISATELJ PEVKA VRČKOVNIK						
LOVRO TOMAN			ILOVICA MOŠKA POSTAVA Z ROKAMI V MOLITVI				UČNO SREDSTVO NAŠA IGRALKA (BERNARDA)					ORGAN VIDA RASTLINA DRESEN			
ITALIJANSKI PEVEC RAMAZZOTTI					PODSKUPINA NAŠA MISS LETA 1992 (NATAŠA)								ANJA RUPEL TERENEČ ZNAMKE OPEL		
BITJE IZ LJUDSKEGA VEROVANJA						NAŠ PEVEC (FREDI) ROKFORTSKI SIR					NAŠA ROCK SKUPINA PRAVLJIČNA POŠAST				
PEVKA DEŽMAN, HČI ELDE VILER				BRATOV SIN, NEČAK GRŠKA FILOZOFSKA ŠOLA						VEČ ZRN TANJA RIBIČ					
POMOČ: ADRESELJ, EMFIZEM, ERUDIT, TORKA	KAR JE VSTAVLJENO V KAJ	KRUT RIMSKI CESAR POŠKODBA KOŽE S PARO						MERILEC MOČI EL. TOKA TONE ZORN							
ZIDNA OPEKA Z VOTLINAMI						TELEVIZIJA LASTNINA, PREMOŽENJE			PLEME, ROD SKUPEK IZROJENIH CELIC					ZARODEK	MEŠALEC PIJAČ V BARU
SERGEJ PAHOR			BOLEZENSKA RAZŠIRITEV PLJUČ ŽLAHTNI PLIN (Rn)							ČOKATA GOZDNA PTICA DESKA					
TEŽA EMBALAŽE					ORNELLA MUTI NOGOMETAŠ KARIČ			PLOŠČICA Z INTEGRI- RANIM VEZJEM			JUŽNOAM. TOVORNA ŽIVAL VESLAČ TUL				
PISANA TROPISKA PAPIGA				ŠVEDSKO ZIMSKO SREDIŠČE PISATELJICA PEROCI				UDAREC LETEČE ŽOGE PREGOVOR, REKLO						BRANE RONČEL PREBIVALEC GRČIJE	
SLOVENSKO IME ZA UDINE						BOLEZENSKO TRESENJE ENAKI ČRKI S STREŠICO							NIŽJA OLESENELA RASTLINA DAVID OJSTRAH		
ENOLIČNO ŽIVLJENJE															
MANJŠA RUMENA PTICA V KLETKI									Hidria						
										OVOJ BUBE, ZAPREDEK					

Zahvaljujemo se vsem bralkam in bralcem revije Hidria, ki ste nam poslali kupone z geslom nagradne križanke, ki je bila objavljena v 16. številki.

Pravilno geslo nagradne križanke v 16. številki revije Hidria se glasi: HIDRIA, PRIJAZNA DO OKOLJA. In kdo je imel tokrat največ sreče pri žrebu?

Vida Erjavec iz Idrije prejme glavno nagrado Kendovega dvorca, ki ji poklanja večerjo za dve osebi. Nagrajenka lahko nagrado izkoristi do 1. maja 2010 z obvezno predhodno najavo na telefonski številki: 05 37 25 100.

Nagrajenki iskreno čestitamo!

Bralki ali bralcu, ki bo do 1. maja 2010 poslal priloženi kupon s pravilnim geslom tokratne nagradne križanke na naslov: Hidria d. d., Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija s pripisom: za nagradno križanko, bo Kendov dvorec prav tako podaril večerjo za dve osebi.

KUPON 17

Ime in priimek: _____

Naslov: _____

Pošta in poštna številka: _____

Davčna številka: _____

Rešitev križanke:

Odgovore pošljite do 1. maja 2010 na naslov: Hidria d. d., Spodnja Kanomlja 23, Spodnja Idrija s pripisom »Za revijo Hidria«.

Želite brezplačno prejemati revijo Hidria?

Revijo Hidria brezplačno prejemajo vsi zaposleni v Hidriinih družbah ter vsa gospodinjstva v idrijski občini. Radi jo prebirajo tudi naši poslovni partnerji. Če revije še ne prejemate, pa bi jo v prihodnje želeli, izpolnite spodnji obrazec in ga pošljite na naslov: Hidria d. d., Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija, s pripisom »Za revijo Hidria«.

Želim, da mi naslednje številke revije Hidria brezplačno pošiljate na spodnji naslov:

Ime in priimek: _____

Podjetje: _____

Naslov (domači ali službeni): _____

Pošta in poštna številka: _____

Podpis: _____

Vaše mnenje o reviji Hidria:

Hidria d.d. bo podatke uporabljala izključno za pošiljanje revije Hidria.

Revijo Hidria izdaja: Hidria d.d., Nazorjeva 6, 1000 Ljubljana, podružnica: Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija. Revijo brezplačno prejemajo vsi zaposleni v družbah korporacije Hidria, vsa gospodinjstva v občini Idrija, poslovni partnerji, štipendisti. Če želite brezplačno prejemati naslednje številke revije Hidria, na naslov uredništva pošljite izpolnjen zgornji kupon.

Glavna in odgovorna urednica: Helena Pregelj Tušar, direktorica korporativnega komuniciranja (helena.tusar@hidria.com)

Uredniški odbor: Tanja Kenda, Tanja Mohorič, mag. Boštjan Tušar, Robert Zabukovec

Urednik fotografije: Robert Zabukovec

Fotografija na naslovnici: Robert Zabukovec

Naslov uredništva: Spodnja Kanomlja 23, 5281 Spodnja Idrija, Slovenija
T: +386 5 37 56 457
F: + 386 5 37 56 470

Spletni naslov: www.hidria.com

Na spletnih straneh Hidrie najdete vse dosedanje številke revije Hidria.

Oblikovanje: Gorazd Rovina /vizualgrif d.o.o./

Tisk: Tiskarna MONDGRAFIKA

Naklada: 7.000 izvodov

AKCIJSKE CENE solarnih sistemov.

Hidria ECO Solar

2 sončna sprejemnika po 2 m², nosilna konstrukcija, hranilnik toplote **300L**, solarna postaja, raztezna posoda **18L**

Hitri izračun:

Redna cena 2.423 EUR
Akcijska cena 1.987 EUR
Dodaten popust Hidria namesto subvencije - 497 EUR
SKUPAJ 1.490 EUR
(vaš skupni prihranek do 933 EUR)

Hidria COMBI Solar

6 sončnih sprejemnikov po 1,84 m², nosilna konstrukcija, sistemski hranilnik toplote **800L**, modul sveže vode, solarna postaja, raztezna posoda **50L**

Hitri izračun:

Redna cena 6.647 EUR
Akcijska cena 5.450 EUR
Dodaten popust Hidria namesto subvencije - 1.363 EUR
SKUPAJ 4.088 EUR
(vaš skupni prihranek do 2.559 EUR)

SKUPAJ Z GORENJSKO BANKO NUDIMO UGODNO KREDITIRANJE!

Cene so brez DDV in montaže. Akcijska cena in dodaten popust veljata do objave razpisa za subvencije v Ur. listu RS oz. največ do 15.05.2010. Pridržujemo si pravico do sprememb cen in tiskarske napake.

Vsak delavnik od 08h-16h

dodatne informacije na:

www.hidria.com
sonce@hidria.com

Hidria